

UNITED NATIONS
United Nations
Interim
Administration
Missionin Kosovo

NATIONS UNIES
Mission
d'Administration
Intérimaire des Nations
Unies au Kosovo

KUVENDI I KOSOVËS СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

BÜLTEN

Şubat, 2004. Nr. 4

Kosova Meclisi Başkanı Daci Solana ile görüştü

DACİ: Uluslararası topluluğun desteğine daha fazla ihtiyacımız var

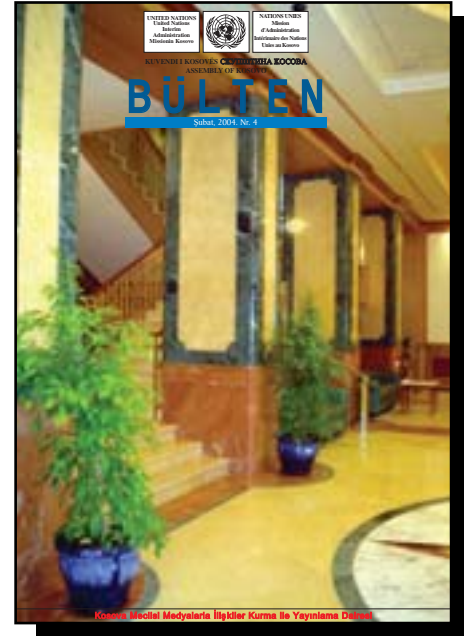
SOLANA: Standartların operasjonalizasyonu ile ilgili belgeleri, Kosova Meclisi'nde onaylanacak olan esas yasalarla güçlendirmek gerek

Daci - Solana görüşmesinden bir an

Kosova'da, sırasıyla ikinci Meclis seçimlerinin düzenlenmesine rağmen, 2004 yılı Kosova için oldukça önemlidir, bundan ötürü de standartların güçlendirilmesi gerklidir, dedi Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci'yle görüşmede bulunan Avrupa Birliği'nin Güvenlik ile Dış Siyasete ait Yüksek Temsilcisi Javier Solana. Bu münasebetle Solana, Kosova'da esas yasamanın onaylanması yönündeki Meclis'in hızlı etkinliğinin oldukça önemli olduğunu değerlendirdi.

Solana ve onun danışmanları dışında Kosova Meclisi ziyaretinde, UNMIK'in Dördüncü Sütün şefi Nikolas Lambsdorf da bulundu. Bu görüşme sırasında konuşmada bulunan Başkan Daci, politik ile ekonomi alanında Kosova'ya uluslararası topluluk tarafından daha fazla desteğin sunulmasının gerekli olduğunu belirtip, uluslararası enstitüler önünde Kosova'nın tanıtılması sırasında, ülkenin seçme enstitüler temsilcilerinin de katılması gerekliliğine işaret etti. Konuşmasının devamında Daci, standartların güçlendirilmesine ilişkin olan tüm konular hakkında Hükümete gereken destekte bulunduğuna değinirken, Kosova Meclisi'ndeki yasaların hızlı bir biçimde onaylandığını vurguladı. Avrupa'nın ilk diplomatu Solana, Meclis'in holunda duvarlarda asılı olan resimlerle ilgili sorunun başarıyla çözümlenmesi doğrultusunda bir çıkış yolunun bulunacağına inandığını belirtti. Solana'nın danışmanı Stevan Lehnenin sözlerine göre, "Kosova'daki diğer etnik topluluklarını temsil edecek resimlerin acilen yapılması olanaksız olduğu için, Meclis ileride de Sırp milletvekillerinin boykotuyla karşılaşmış olacaktır", dedi. Bu konu hakkında Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci ise: "Eğer, "Povratak" (Dönüş) Koalisyonu milletvekilleri bu sorunun bir an önce çözümlenmesinden yanaysa, o zaman hazır resimleri hemen sağlayabiliriz" dedi.

İÇERİĞİ:

Kosova'nın saptanan bütçesi tamamıyla öz araçlardan finanse edilecektir..... 3

Yasacılık, yönetici ve temsil edici hükümetin çalışmasında gereken görgüye sahibiz..... 7

Standardların yerine getirilmesinde daha fazla bilinçlilik gerek.....9

Kosova ve Arnavutluk arasındaki işbirliği karşılıklı çıkardan olduğu gibi, ulusal ve halklararası entegrasyonlar için de önemlidir 14

Kosova Meclisi Salonu Hizmete Verildi 12

Kosova Meclisi'ni destekleyebilecek somut projeler sunuldu.....14

Redaksiyon:

Sherif Konjufca, Shefqet Rexhepi, Celal İlyas, Edona Fetahu

İrtibat telefonları:

038 211 186, 038 211 949, 038 211 189, 044 127 921

Tel/fax: **038 211 188**

E- mail:

media@assembly-kosova.org

Web sayfası:

www.assembly-kosova.org

Kosova'nın saptanan bütçesi tamamıyla öz araçlardan finanse edilecektir

Kosova Meclisi, Kosova'nın yıllık bütçesini ve 1 Ocak-31 Aralık 2004 dönemine ilişkin bütçenin bölüşülmesine ait Yasa Tasarısı'nı görüşüp, aynısını onayladı. Milletvekilleri önünde bu Yasa Tasarısı'nın tanıtımını İktisat ile Finansi Bakanı Sayın Ali Sadriu yaptı. Sayın Sadriu, İktisat ile Finansi Bakanlığı'nda ve bir bütünlük olarak Hükümette bu yasaya özel önceliğin verildiğini belirtti

Bütçe bölüşümüne ait Yasa, her fiskal yıl için bütçenin hukuki esasını teşkil etmektedir, ki bununla bütçenin hangi enstitü tarafından hazırlandığı, bütçenin hangi gelirlerden kurulduğu, bütçe tutarının ne kadar olduğu, hangi bütçe örgütlerine adandığı, bütçe siyaseti ile onun öncelikleri ve aynı zamanda bütçenin gereksiz harcanması için yetki ile sorumlulukların hangileri olduğu saptanmaktadır.

Bütçe operasyonlarının süreçleri, bu önerenin hazırlanmış olduğu Kamu finansiler ile sorumlulukların yönetimine ait Yasayla saptanmıştır.

Tüm seviyelerdeki önceliklerle uyumlaştırılmış bütçe

Şunu belirtmem gerekir ki, 2004 yılına ait bütçenin hazırlanmasıyla büyük ve sorumlu uzmansal iş yapılmıştır. Maddi araçların yetersizliği yüzünden, Kosova'nın bugünü ve yarını için önemli olan sayısız değerli programların çekilmesi amacıyla sayısız toplantılar ile tartışmalar yapıldıktan sonra, çok sayıda uyarı ortaya atıldı.

Meclis toplantısında tanıtımı yapılan bu Yasa Tasarısı'nda, Kosova Hükümeti'nin sayısız olanaklı öncelikleri ile yönelimleri yer almaktadır. Büyük önemi olan bu çalışmayla, Kosova enstitüleri tarafından bütçenin ilk olarak başarıyla hazırlanması gerçekleşmiştir, ki bu sözkonusu enstitülerin önemli profesyonel ve sorumlu katkısını doğrulamaktadır. Bütçe araçlarından yararlananların hepsi anlayışlı ve sorumlu olmasaydı, bunun sağlanması olanaksız olurdu. Bunun için de sonuç olarak elimizde, tüm seviyelerdeki önceliklerle uyumlaştırılmış Bütçe Tasarısı bulunmaktadır. Demek oluyor ki, ister merkezi, ister de yerel seviyedeki bütçe örgütlerinin oybirliğiyle ilk kez böyle bir çalışma yapabildik. Bütçe araçların-

Ali Sadriu

dan faydalananların hepsinden oydaşlığı aldık. Aynı zamanda, yedekte olan bütçe örgütlerinin oydaşlığına da sahibiz.

Hükümet olarak biz, yedek bölüm tarafından önerilen bazı projelere öncelik verme sorumluluğunu üstlendik, tabi ki bunların aynıları sufisit görüşülmesi sırasında normal süreçten geçecektir. Şunu belirtmem gerekir ki, bizim Kosova Elektrik İktisadisi'yle sorunumuz yok. Bizim, Kosova Elektrik İktisadisi'nin sunabileceği projelerle ve onların hacmiyle problemimiz var. Bu yönde biz bu görevi üstlendik ve bunu Bütçe Komisyonu, Hükümet ve Meclis belirli seviyelerinde görüşeceğiz.

Kamu sorumlulukların alınmasının istendiğiyle ilgili mektup elime geçtiği için bunları ortaya atmaya uygun

2004 yılına ait yatırımların tutarı 607 milyon Euro olacaktır, 2003 yılında ise bunun tutarı 632 milyon Euro'dur. Demek oluyor ki, 25 milyon Euro tutarında düşüş kaydedilmiştir ve bu, donatörlerden yardım istenmeden ilk kez öz bütçemizle çalışmalarımızı başlattığımızı göstermektedir.

görüyorum.

Başarılı çalışmanın sonucu olarak bu Yasa Tasarısı, İktisadi Fiskal Konseyi'nin tüm strüktürleri ve Uluslararası Para Fonu tarafından desteklenmiştir.

Kamu finansiler ile sorumlulukların yönetilmesine ait Yasaya göre, sizin önünüzde Kosova'nın saptanan bütçesini tanıtmam gerekiyordu. Fakat, bugün biz, ne yazık ki sadece Kosova'nın toplam bütçesini tanıtmaktayız, çünkü elimizde kamu şirketlerin finans verileri yok, oysa Kamu finansilerin yönetilmesine ait Yasaya göre onlar bu görevi zamanında yapmalıydı. Maalesef, sözkonusu Yasa'da görevlerini yerine getirmeyenlere karşı ceza önlemleri yer almıyor. Bu bizim üstlendiğimiz görevdir ve bundan böyle saygı göstermeyenlere karşı ceza önlemleri uygulayacağız. Fakat, bütçe süresi bunu değiştirmiyor. Meclis ve Hükümetin tüm bu süreçler hakkında yaklaşımı ve bilgisi olmalıdır. Bunun için de, bu bölüm için sorumlu olan enstitüler Yasayla uyumlu olarak kendilerine düşen görevleri yerine getirmelidir, oysa ileride biz, kendi finansilerine ait kamu şirketlerin haberdar edilmesiyle ilgili değiştirelileri onaylamalıyız.

Yerli brüt ürünlerin mütevazı artışı bekleniyor

Konuşmasının devamında Bakan Ali Sadriu, 2004 yılına ait fiskal bütçeyi karakterize eden makro-ekonomi indikatörler hakkında konuştu. Yaklaşık 2 milyon nüfusu olan Kosova'yı, ortalama yaşları 24 olan gençlerin yüksek oranı karakterize etmektedir. Bu büyük bir önceliklidir. Kosova'nın 65 yaşının üzerindeki yaşlılar oranı oldukça düşüktür, yani sadece yüzde 6'dır. Bilindiği gibi, yaşlılık gelişmiş Batılı ülkeler için de

/ devamı 4. sayfada /

büyük yükü teşkil etmektedir. Demek oluyor ki bu, Kosova için önceliği teşkil etmektedir.

Diğer yandan Kosova'nın işsizlik oranı oldukça yüksektir, yani yaklaşık olarak yüzde 50'dir. Yapılan incelemeler esasınca, 2004 yılına ait Kosova Bütçesi için yerli brüt ürünlerinin mütevazı artışı beklenilmektedir, ki 2003 yılına ait bunun tutarı 1.232 milyar Euro'ydu, ya da yüzde 2,5 oranında artmıştır. 2004 yılında ise bunun tutarı 1.248 milyar Euro olacaktır ya da 2003 yılına kıyasla yüzde 1.4 için daha yüksektir. Bu oranlarla ilgili malzemede teknik hata yapılmıştır ve bu hataları ilerideki süreçte düzeltmeye çalışacağız.

2004 yılı içerisinde yerli brüt ürünlerin tutarı, nüfus başına 703 Euro olacaktır, ki bu tutar 2003 yılına kıyasla daha yüksektir. Fiyatların oldukça düşmesi beklenilmektedir, böylece yurttaşlar aynı para için daha fazla mal ve hizmetlerden yararlanacaktır.

2004 yılında bütçe araçlarının daha fazla ve faydalı bir biçimde harcanması beklenilmektedir. Bu dönem içerisinde dışalımın azalması beklenirken, aynı zamanda vergilerden sağlanan gelir oranı da yükselecektir.

2004 yılında toplam tüketim 2.6 milyar Euro değerinde olacaktır, 2003 yılında ise bunun tutarı 2.7 milyar Euro'ydu.

2004 yılına ait neto dışsattım oranının 1.9 milyar Euro olması öngörülmektedir. Enflasyon oranında düşüş vardı ve bu hala devam etmektedir. 2001 yılında enflasyon oranı yüzde 12.2, 2002 yılında sadece 2.9 oranında düşmüştür, 2004 yılında ise enflasyonun olmayacağı öngörülmektedir, aksine hafif deflasyon sezilecektir. Kosova'nın hala banknot basma ve aleni olarak borçlanma hakkı yoktur. Demek oluyor ki bizim her zaman dikkatli olmamız gereklidir ve aynı zamanda sürekli bütçemiz olmalıdır.

2004 yılına ait bütçe göstergesine değişen Bakan Sadriu, donatörlerden sağlanacak olan gelirlerin 80 milyon Euro değerinde olacağını belirtti. 2003 yılında ise gelirlerin tutarı 53.2 milyon Euro'ydu ya da 2003 yılı için öngörülen bütçeden 26.8 milyon daha çoktu. Bu, 2003 yılı içerisinde uygun olmayan öngörülerin sonucudur.

Masraflardan elde edilen gelirler 158 milyon Euro tutarında olacaktır ve

geçen yıla kıyasla bu tutar 34 milyon Euro için daha çok olacaktır.

Dışsattım aitt Katma Değer Vergisi'nden sağlanan gelirler 193.5 milyon Euro değerinde olacaktır ya da geçen yıla kıyasla yüzde 26 milyon Euro için daha çok olacaktır. İleride bu gelirlerin azalması yönünde çaba göstermemize rağmen, bu artış hala devam etmektedir.

Yerli Katma Değer Vergisi'nden sağlanacak olan gelirlerin tutarı 44.5 milyon Euro olacaktır, ki bu tutar 2003 yılına kıyasla 3.5 milyon Euro için daha çoktur. Bu gösterge olumlu olsa da, yine de bizim amaçlarımızdan çok uzaktır.

Gelir vergileri 34.1 milyon Euro değerinde olacaktır, ki bu tutar 2003 yılına kıyasla 15.4 milyon Euro için daha çoktur. Bu vergilerden gelirlerin artması, çalışma topluluklarının tahmin edilen vergiden gelir vergisine geçmelerinin sonucudur. Tahmin edilen verginin sonucu olarak düşüşün kaydedilmesi beklenilmekte ya da geçen yıla kıyasla bunun 18.1 milyon Euro değerinde olması ve 8.9 milyon Euro için azalması öngörülmektedir. Kişisel gelirler için ödenmesi gereken vergi tutarında oldukça küçük bir artış yapılacaktır, daha doğrusu bu vergiden sağlanan gelirlerin tutarı 16.2 milyon Euro olacaktır, ki 2003 yılında bunun tutarı 16 milyon Euro'ydu.

Başarılı çalışmanın sonucu olarak bu Yasa Tasarısı, İktisadi Fiskal Konseyi'nin tüm strüktürleri ve Uluslararası Para Fonu tarafından desteklenmiştir.

Kamu finansiler ile sorumlulukların

yönetilmesine ait Yasaya göre, sizin önünüzde Kosova'nın saptanan bütçesini tanıtmam gerekiyordu. Fakat, bugün biz, ne yazık ki sadece Kosova'nın toplam bütçesini tanıtmaktayız, çünkü elimizde kamu şirketlerin finans verileri yok, oysa Kamu finansilerin yönetilmesine ait Yasaya göre onlar bu görevi zamanında yapmalıydı. Maalesef, sözkonusu Yasada görevleri-

ni yerine getirmeyenlere karşı ceza önlemleri yer almıyor. Bu bizim üstlendiğimiz görevdir ve bundan böyle saygı göstermeyenlere karşı ceza önlemleri uygulayacağız. Fakat, bütçe süresi bunu değiştirmiyor. Meclis ve Hükümetin tüm bu süreçler hakkında yaklaşımı ve bilgisi olmalıdır. Bunun için de, bu bölüm için sorumlu olan enstitüler Yasayla uyumlu olarak kendilerine düşen görevleri yerine getirmelidir, oysa ileride biz, kendi finansilerine ait kamu şirketlerin haberdar edilmesiyle ilgili değiştirelileri onaylamalıyız.

Yerli brüt ürünlerin mütevazı artışı bekleniyor

Konuşmasının devamında Bakan Ali Sadriu, 2004 yılına ait fiskal bütçeyi karakterize eden makro-ekonomi indikatörler hakkında konuştu. Yaklaşık 2 milyon nüfusu olan Kosova'yı, ortalama yaşları 24 olan gençlerin yüksek oranı karakterize etmektedir. Bu büyük bir önceliktir. Kosova'nın 65 yaşının üzerindeki yaşlılar oranı oldukça düşüktür, yani sadece yüzde 6'dır. Bilindiği gibi, yaşlılık gelişmiş Batılı ülkeler için de büyük yükü teşkil etmektedir. Demek

oluyor ki bu, Kosova için önceliği teşkil etmektedir.

Diğer yandan Kosova'nın işsizlik oranı oldukça yüksektir, yani yaklaşık olarak yüzde 50'dir. Yapılan incelemeler esasınca, 2004 yılına ait Kosova bütçesi için yerli brüt ürünlerinin mütevazı artışı beklenilmektedir, ki 2003 yılına ait bunun tutarı 1.232 milyar Euro'ya, ya da yüzde 2,5 oranında artmıştır. 2004 yılında ise bunun tutarı 1.248 milyar Euro olacaktır ya da 2003 yılına kıyasla yüzde 1.4 için daha yüksektir. Bu oranlarla ilgili malzemede teknik hata yapılmıştır ve bu hataları ilerideki süreçte düzeltmeye çalışacağız.

2004 yılı içerisinde yerli brüt ürünlerin tutarı, nüfus başına 703 euro olacaktır, ki bu tutar 2003 yılına kıyasla daha yüksektir. Fiyatların oldukça düşmesi beklenilmektedir, böylece yurttaşlar aynı para için daha fazla mal ve hizmetlerden yararlanacaktır.

2004 yılında bütçe araçlarının daha fazla ve faydalı bir biçimde harcanması beklenilmektedir. Bu dönem içerisinde dışalımın azalması beklenirken, aynı zamanda vergilerden sağlanan gelir oranı da yükselecektir.

2004 yılında toplam tüketim 2.6 milyar Euro değerinde olacaktır, 2003 yılında ise bunun tutarı 2.7 milyar Euro'ya.

2004 yılına ait yatırımların tutarı 607 milyon Euro olacaktır, 2003 yılında ise bunun tutarı 632 milyon Euro'dur. Demek oluyor ki, 25 milyon Euro tutarında düşüş kaydedilmiştir ve bu, donatörlerden yardım istenmeden ilk kez öz bütçemizle çalışmalarımızı başlattığımızı göstermektedir.

Bu münasebetle, yerel idare bütçesinin yüzde 82'sinin hükümetin genel araçları olduğunu ve sadece yüzde 18'in belediye meclisinden sağlanmış olduğunu ileri sürmek istedim. Bundan dolayı, artırmak için olanakları olan mal-mülk vergilerinden söz ettim. En büyük tüketiciler olarak hala şu bölümlerdir: Sosyal korunum, eğitim, sağlık, telekomünikasyon, aleni hizmetler vs. Bu süreçlerin daha iyi açıklanması için bazı tüketici öznelerle dikatınızı çekmek istiyorum.

2004 yılı için en büyük bütçe artışını, İş ve Sosyal Korunum Bakanlığı elde etmiştir. 2003 yılı için bu Bakanlığın 82,6 milyon Euro'dan, 2004 yılına ait bütçesi 104.2 milyon Euro'dur, buysa

Aylık Gelirler

Aylık gelirler için bütçeden ayrılan tutar 187.6 milyon Euro'dur, buysa 39.3 milyonluk bir artışı oluşturmaktadır. Şimdi aylık gelirler, bütçe giderlerinin strüktüründe yüzde 30.2 ile katılmaktadır, benim bildiğim kadar, geçen yıl ise bu katılış yüzde 28.9 idi.

Devletten ek para yardımı (subvension)

Devletten ek para yardımı (subvension) ve transferler için adanmış bütçe giderleri, 21.1 milyon euroluk, ya da yüzde 20.2'lik bir artışa tabii tutulacaktır ve 2003 yılındaki 104.6 milyon Euro'luk tutara kıyasen planlaştırılan 125.7 milyon Euro'ya ulaşacaktır. 2004 yılı için bu masraflar bütçe giderlerinin strüktüründe yüzde 20.39 ile ya da 2003 yılındaki hemen hemen aynı olmak üzere yüzde 20.31 tutarı ile katılacaktır.

22.2 milyon Euro'luk bir artışı oluşturmaktadır, ya da yüzdelik olarak yüzde 26.9 için artmıştır. Bu Bakanlıkta bütçenin artırılması, Kosova'da genel bütçenin artış dinamiğinden daha büyüktür.

Eğitim için bütçe genelde, belediye ve merkez seviyede, 11.3 milyon Euro ya da 13.6 ve 2004 yılında 94.1 milyon Euro tutarındadır. Tutarın bu kadar artırılması, genelde reformların sonucudur ve mal ile hizmet ya da bazı eğitim tesislerinin inşaatı ve tamiri için yapılan kapital yatırımlar için adanan araçlardır.

Ancak, Kosova Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı'nın merkezi bütçe seviyesinde sadece 1.1 milyon Euro için ya da sadece yüzde 5.9 için artırılacaktır. Buna göre bu artış, genelde belediye seviyesinde bir bölüm eğitime adanır.

Bütçe, ister merkezi ister de yerel seviyede olsun, genel olarak sağlık için artışın yüzde 12.9 için artırılmasını öngörmektedir. Bu artış, 61.9 milyondan 69.9 milyon Euro'ya, daha doğrusu 8 milyonluk bir artışı oluşturmaktadır. Ancak, merkez seviyesi için bütçenin artırılması, daha doğrusu sağlık bakanlığı için yüzde 12.16 tutarındadır. Bu bakanlık için, 49.8 milyon Euro ya da 2003 yılına kıyasen 5.4 milyon Euro için daha yüksektir.

Kamu Hizmetler Bakanlığı, 2004 yılı için 18.8 milyon Euro'ya ya da geçen yıla kıyasen bir milyon Euro daha yüksek katkıya sahip olacaktır. Bu ise genelde, azaltılan bir süreç olarak uyumlaştırmadan söz edilmektedir. Bu yılki dinamik, ardımızda kalan dinamikten daha düşük olacaktır.

Hükümetin öncüllükleri arasında, yollar enfastrüktürünün iyileştirilmesi de düşmektedir ki bu, ulaşım ve telekomünikasyon Bakanlık bütçesinin artırılmasına etki etmektedir. Ki bu alandaki bütçe, 2003 yılında 22.8 milyon euro tutarındaydı, bu yıl ise 28 milyon euro ya da 5.2 milyon euro için artışa tabii tutulması öngörülmektedir. Etkinliklerin tamamlanması ve işsizlerin kayıt siyasetinin genişletilmesi, ticaret ve endüstri bakanlığı için bütçesinin 2 milyon Euro için artırılması sonucudur, bu tutar, geçen yıla kıyasen 1.2 milyon Euro için daha büyüktür.

İktisat ve Maliye Bakanlığının bütçesi, 2003 yılındaki 16.47 milyon Euro'dan bir azalma kaydetmiştir. 2004 yılında bu bakanlığa, 14.2 milyon Euro'nun, ya da 2.3 milyon Euro daha az verilmesi öngörülmektedir.

Yaşam Çevresi'nin Korunması ve Alansal Planlama Bakanlığının bütçesinde artış yok ve geçen yılın seviyesindedir, buysa bu bakanlığa 3 milyon Euro'nun verileceği demektir.

Olağanüstü durumlar için bütçe yedeği, 2003 yılına kıyasen, küçük bir artış katederek 12 milyon euro seviyesindedir.

2004 yılı için bütçe giderler strüktüründe, yüksek sosyal özelliğini koruyarak, bütçenin gelişmesi ile ilgili strüktürün artırılması da göz önünde bulundurulmuştur. Buna göre, bütçe gider strüktürünün kaliteli olarak iyiye gitmesi sağlanmıştır.

Kabul edilen bütçe giderler strüktürüne bir göz atarsak, mal ve hizmetlere ait bir bölüm bütçenin, diğer masraflarının

/ devamı 6. sayfada /

diğer bölümlerinde bütçenin artması yanı sıra, yüzde 8.9 milyon Euro için azaldığını görmekteyiz. 2004 yılı için, mal ve hizmetler için bütçe giderler strüktürüne, 2003 yılında saptanan 153.2 milyon Euro'ya kıyasen 144.3 milyon Euro ayrılmıştır. şimdi masrafların bu bölümü, bütçe masraflarının strüktürüne, 2003 yılındaki yüzde 29.8'lik orana kıyasen, yüzde 23.41 ile katılmaktadır. Burada da genelde, merkez ve yerel idare administrasyonun, gereçlerle tedarik edildiği görünmüştür ve böylece kuruluş safhasında onlara gerekli olan mal ile hizmetler, daha doğrusu diğer gereçler için harcamalar yapılmıştır.

tadır. Bu tutar 2003 yılına kıyasen 16 milyon Euro için daha büyük tutardır. Ancak yedekteki yetkiler bütçesine relatif katılış, 2004 yılı için Kosova'nın genel bütçe strüktürüne yüzde 24.9 ya da bulunduğumuz yıla yani 2003 kıyasen 2 endeks puan için daha azdır, demek ki, yüzdelik olarak bu tutar yüzde 26.9'dur.

Yedekteki yetkiler bütçesi hakkında incelikli yorumlara değinmeden, çünkü bu konu elimizdeki malzemede yeterince açıklanmıştır, yedekteki yetkiler bütçe strüktürüne en büyük tutarla katılan bütçe örgütlerini, kronoloji ile adlandıracağım. Bunu, bu bütçede bizim sayımızda açıklık getir-

Anayasa Çerçevesi, Kosova'nın nihai statüsünün belirlenmesi anlamında değişmelidir

Kosova Meclisi'nin Yargıtay, Yasama ve Anayasa Çerçevesi'ne ait Komisyonu, **Dr. Arsim Bajrami'nin** başkanlığında, değişmelerle ilgili olarak profesyonel inceleme yardımıyla bulunması ama-

Arsim Bajrami

cıyla bugün, Kosova Anayasa Çerçevesi'nin değiştirilmesi için girişim dolayısıyla aleni tartışma toplantısını düzenlendi. Bu münasebetle ileri sürüldüğüne göre, değişmeler için hukuki dayanak, nihai statüsünün çözüme bağlanmasını sağlayacak koşulların yaratılması doğrultusunda Kosova enstitüyonların asıl anlamda (tam olarak) özyönetimi hedefleyen 1244 Rezolüsyonu'nda mevcuttur. Anayasa Çerçevesi, Kosova enstitüyonların kurulması için esas oluşturmakta ve sorumlulukların adım adım Kosova enstitüyonlarına aktarılmasını öngörmektedir. Kosova için ilan edilen standartlar, sorumlulukların, uluslararası administrasyonundan Kosova enstitüyonlarına aktarılmasına bağlı olarak daha çabuk ve daha kolay gerçekleşecek ve böylece 1244 Rezolüsyonu'nun sorunlu çemberinden çıkmak için UNMIK ile el ele Kosova enstitüyonların kurulması gerçekleşecektir.

Açık oturuma katılanlar, içeriği bakımından Anayasa Çerçevesi'nin, katı ve statik olmaması, yenilenmesi gerektiğini, çünkü savaşın sona ermesinden bu yana süreçlerin ilerlemesiyle birçok açıdan anlamını kaybetmiş olduğunu vurguladılar. Hatta bunun, Anayasa Çerçevesi'nin getirilmesinden beri Kosova'nın, yetkilerin aktarılması açısından yerinde sayması nedeniyle de gerekli olduğu ileri sürüldü. Anayasa Çerçevesi, Kosova'nın nihai statüsünün belirlenmesi açısından da değişmesi gerekir. Bazı katılımcılar, bu hukuk akidinin, Kosova Anayasası olarak adlandırılması gerektiğini vurguladılar. şimdi, Kosova Anayasa Mahkemesi, Yüksek Mahkeme ve Ulusal Banka'nın kurulması için de koşullar sağlanmıştır.

Bu bütçe çerçevesine şu tüketici acenteleri katılmaktadırlar:

- Gümrük 6.5 milyon Euro;
- Administratif konular Yönetimi, 5.2 milyon Euro;
- KSB koordinatör dairesine 15. milyon Euro;
- Polis masrafları 52.9 milyon Euro;
- Kosova Polis Hizmetleri Okulu masrafları 2 milyon Euro;
- Yargıtay sektörü için 14.2 milyon Euro adanmış;
- Hapishane Hizmeti'ne 11 milyon Euro;
- Köy Konularına İlişkin Offise 1.16 milyon Euro;
- Kosova İyiniyet Acentasına 14.4 milyon Euro. Masraflar strüktürü şöyledir: en büyük bölüm Trepçe'ye 7 milyon Euro; UNMIK demir yollarına 2.5 milyon Euro; merkezi ısınmaya 1.3 milyon Euro; Hava alanına 1 milyon Euro; Merkez administrasyona 0.6 milyon Euro ve toplumsal aleni şirketlerinin yönetilmesine 0.5 milyon Euro;
- Merkez Denetim Birliği 4.1 milyon Euro;
- Madenler ve Minareller 2.1 milyon Euro;
- Sivil Havacılık Denetim Dairesi'ne 1 milyon Euro;
- Kosova Radyo Televizyonu'na 1 milyon Euro;
- Azınlıklar Konusu Dairesi'ne 1.6 milyon Euro;
- Göçmenlerin Geri Dönmesine İlişkin Dairesi (çeşitli topluluklar) 10.5 milyon Euro.

Özel bir ilerleme ise, kapital (sermaye) için ayrılan bölümde bir ilerleme kaydedilecektir. Buysa, 2004 yılına ait kapital strüktürünün kalkınma niteliğini güçlendirmektedir. 2004 yılında kapital masrafları için adanmış bütçe tutarı, 123.5. milyon Euro olacaktır, buysa 2003 yılındaki 80.2 milyon Euro tutarına kıyasen yüzde 54 için daha yüksektir. Bundan dolayıdır ki, 2004 yılı için öngörülen bütçe giderleri, bütçe giderlerinin strüktürüne, 2003 yılı için kabul edilen tutardan, 2004 yılında olması planlaştırılan yüzde 20.1 artış kaydedilecektir.

Yedek yetkiler ya da bizim dediğimiz yedekteki bütçe, 154 milyon Euro tutarına ulaşarak, Kosova'nın genel bütçesinin yüzde 24.9'unu oluşturmak-

ilmektedir. Biz yardımda bulunuyoruz ancak idareyi yönetmiyoruz. Bunu GSÖT yapmaktadır.

Bu Meclis tarafından bakan olarak seçildiğime dair gerçek itibariyle, bana düşen yasal görevim itibariyle ve bir yurttaş olarak, Meclis'e bu evrakı sunmakla ilgili amacımı tamamıyla yerine getirmiş oldum. Sanımca bu evrak sayesinde, bu alanda enformasyon sunulmuş ve tartışmalara yön verilmiş oldu. şu andaki asgari koşullar altında, Hükümetin öncüllüklerinin gerçekleştirilmesi yönünde ve bütçenin kalitesi açısından uyarı ve ağlaşa, yani sıra değerli yorumların ortaya atılmasının yararlı olacağını düşünüyorum.

Yasacılık, yönetici ve temsil edici hükümetin çalışmasında gereken görgüye sahibiz

22 Ocak 2004 tarihinde düzenlenen Kosova Meclisi toplantısında gündem sırasının ilk noktasında Kosova Başkanı İbrahim Rugova'nın konuşması yer almaktaydı. Milletvekillerine seslenen Başkan Rugova, ülkenin en yüksek enstitüsü sayılan Kosova Meclisi önünde bir yıllık bildiriye sunmaktan mutluluk duyduğunu belirtti

Başlangıçta şunu belirtmek istedim ki ben, Kosova Başkanı'nın yıllık bildirisinin, her yıl ocak ayının sonundan önceki haftasında geleneksel bir şekilde okunması kararını aldım. Öyleki, Başkan'ın bildirisi yılın başlangıcında durumun değerlendirilmesi ve halkın vizyonu ruhunda törenli bir şekilde milletvekillerine sunulacaktır.

Özgürlükte bulunduğumuz bu dört yıl içerisinde Kosova, yaşamın tüm alanlarında büyük bir ilerleme kaydetmiştir. O yılların, özgürlük, güvenlik, ekonomi ve demokrasinin güçlendirildiği yıllar olduğu diyebiliriz.

Kosova Ulusal enstitülerinin konsolidasyonu dönemi

Kosova devlet enstitülerinin kurulmasından iki yıl sonra, bu enstitülerin başarıyla çalıştığı denilebilir. Bu aynı zamanda, devlet enstitülerinin konsolidasyonu dönemi sayılır.

Bu münasebetle ben, 10'dan çok esas sistemli ve diğer yasaları, aynı zamanda ülkemiz yurttaşlarının çıkarından olan çeşitli rezolüsyon ile beyannameleri onaylayan Kosova Meclisi'nin çalışmalarına değinmek istiyorum. Düşünceme göre, bu dönem içerisinde Kosova, enstitülerin demokrasi çalışması

Kosova Başkanı Rugova Kosova Meclisi Milletvekillerine yıllık Raporu sunarken görülüyor

ruhuna önem vermiştir. Aynı zamanda, tüm Bakanlıklarla birlikte Hükümet de çalışmalarını başarıyla sürdürmüş ve hükümet olarak kalmayı başarmıştır.

Kosova Başkanı enstitülerin çalışmasıyla ilgilenmiş, kendi fikir ile önerileriyle yardım sunmaya çalışmış ve ister ülkede, ister de ülke dışında ulus ile tüm yurttaşların temsil edici rolünü oynamıştır. Esas önceliği, ülkenin politik ve devlet stabilliğinin korunması ve güçlendirilmesi oluşturmaktaydı. şunu da belirtmem gerekir ki, yasacılık, yönetici ve temsil edici hükümetin çalışmasında ve aynı zamanda hukuki devletin kurulmasında gereken görgüye sahip olduk. Ayrıca, gittikçe güçlendirilen ülkedeki yerel hükümet de çalışmalarını başarıyla sürdürmektedir.

Ekonomi alanında Kosova ilerleme kaydetmiştir. Bugün iktisadinin

yarısını oluşturan bütün alanlarda özel sektör güçlenmiştir. Bu dönem içerisinde Kosovalılar, kendi yaratıcı ve dinamik ruhunu göstermiştir. Yanı sıra, öz gelirlerden sağlanan Kosova bütçesinin de önemi büyüktür ve bu Kosova'nın devlet olarak çalışabileceğini göstermektedir. Karayolu, ulusal, yerel ve bütünlüklü altyapı da oldukça büyük bir ölçüde düzelmiştir ve

burada uluslararası özelliği olan Kosova'nın otoban bölümünü oluşturan Priştine-Drač gibi önemli projeler gerçekleştirilmektedir.

Çeşitli şirketler sayesinde ve aynı zamanda Kosova'nın havacılık şirketinin kurulması ve Priştine'deki havaalanının modernleşmesiyle, Kosova'nın havacılık ulaşımında da başarı sağlanmıştır. Yakınlarda Yakova'da da havaalanı hizmete verilecektir. Telekomunikasyon alanında, mobil ile sabit telefonlaşmada da ilerleme kaydedilmektedir ve şimdi rekabet safhasına girmekteyiz. Aynı zamanda tüm yurttaşlar için internet sistemi de güçlenecektir. Bu dönem içerisinde kamu güvenlik güçlenmiştir. Bugün Kosova'nın, değişik görevler için uzmanlaştırılacak olan sürekli kontenjanı vardır. Kosova'nın Savunma Güçleri de örgütlenme safhasında bulunmaktadır ve geleceğin savunma güçleri olarak

/ devamı 8. sayfada /

kendilerine düşen görevleri yerine getirebilmeleri için yetenekli güç olabilmeleri amacıyla onların konsolidasyonu ile yetenekleşmesi yönünde her zaman bizim tarafımızdan desteklenmiş olacaktırlardır.

Eğitim alanında reformlar süreçleri sağlanmaktadır. ülkenin ekonomi ile demokrasi gelişmesindeki eğitimin eşit seviyede sağlanması amacıyla, okulların çağdaşlaşması doğrultusunda çaba sarfedeceğiz. Öyleki, ilerde her çocuğun, Kosova'da ikinci resmi dil olacak İngilizce dilini öğrenme hakkı olacaktır.

Sağlık reformlar safhasında bulunmaktadır ve biz, bu önemli alanın körüklenmesi için yardımımızı sunacak ve sağlığın yüksek seviyeye ulaşması yönünde çaba harcayacağız. Belirli sosoyal gruplara, onlara iş bulmak ve onlara yardım sunmayı amaç bilen sosoyal konuların düzene koyulması için çaba harcayacağız. Emeklilik, iş ve savaş malüllerine ait fonun konsolide edilmesi için olanakları aramalıyız. Tarımcılık sektörü, belirli bir gelişme kaydetmiştir ve Avrupa Birliği, Birleşik Amerika Devletleri ve diğer ülkelerde olduğu gibi, bu alana ilişkin projelerin körüklenmesi ve maddi desteğin sunulması yönünde etkinliklerimizi yoğunlaştırmalıyız. Kosova, kendi yurttaşlarını besleyebilecek verimli toprağa sahiptir.

Yaşam çevresinin korunması alanına, önem verilmiştir ve ülkemizin global alansal planına (hazırlık safhasındadır) uyumlu olarak belediyeler ve tüm kentlerde alansal planların hazırlanması için yoğun çaba harcamalıyız.

Kültür alanında, belirli ilerleme kaydetmişizdir ve ülkemiz ile dünyada Kosova değerlerinin tanıtılması için önemli olan bu alanın finanse edilmesi için daha yoğun çaba harcayacağız.

Ayak bastığımız yıl, kalkınmamız için sağlam esası yarattığı için, tüm alanlarda Kosova'da daha büyük ilerlemelerin elde edileceği bir yıl

olacaktır.

İç planda, etnik grupların daha doğrusu azınlıkların, Kosova toplumuna ve devletine entegrasyonu (onların korunulacağını garanti ederek) için etkinliklerimizi sürdüreceğiz. Aynı zamanda, Kosova toplumuna ve devletine entegre olması için azınlıkların daha hevesli olmasını istiyoruz.

Yabancı ülkelerde dairelerin açılması ve diğer şekillerle Kosova'nın temsili için olanaklara daha büyük ilgi göstereceğiz. 2002 yılı süresinde, Kosova'nın büyük dostu senatör Dolu, Amerika Birleşik Devletleri'nde Kosova'nın onursal büyükelçisi olarak ilan edilmesiyle bu planda, belirli adım atmışızdır. Bu kalkınma safhasında Kosova için bu hayati bir konudur. İlk sırada Kosova iş adamlarının, Avrupa Topluluğu ülkeleri ve ABD ile işbirliği için vizelerin liberalizasyonunu istiyoruz.

Kosova enstitüyonlarının etkililiğinin güçlendirilmesi için yetkilerin aktarılması yönünde UNMIK ile ortakça çaba harcayacağız. Bu, ortakça gerçekleştirmemiz gereken bir süreçtir.

İkinci önemli eleman ise, UNMIK, AGIT ve KFOR ile beraber yerine getirdiğimiz ve getireceğimiz standartların değerlendirilmesi yönündeki etkinliklerimiz olacaktır.

Aynı zamanda, Kosova'nın bağımsızlığının formal olarak tanınması yönünde çalışacak ve ısrar edeceğiz, ki bu, içteki ekonomik ve demokratik süreçleri istikrarlığını da hızlandıracaktır, çünkü bu olgu Avrupa'nın, dünyanın bu bölümünü ve Kosova halkını sakinleştirecektir-demek oluyor ki, halk ile yurttaşların da politik amacı olan Avrupa Topluluğu'na, NATO ve Amerika Birleşik Devletleri ile sürekli dostluğa entegre olmuş özerk, demokratik ve barışsever Kosova için bu önemlidir.

Kayıp kişilerin aydınlatılması yönündeki etkinlik

ülkemizin komşu ülkelerle iyi ilişkilerin sürmesine özel önem vere-

ceğiz ve bunu, Kosova ulusal politikası olduğu için bunu daha da ilerleteceğiz. Sonbaharda, özgür Kosova'nın ikinci ulusal seçimleri yapılacaktır. Biz, seçimlerin başarılı ve huzur içinde geçeceğine inanıyoruz, çünkü bu planda bilgi sahibiyiz. Bu yönde tümümüz kendi katkımızı sunmalıyız. Kosova bu konuda sınavını vermiştir. Kosova'nın, normal bir ülke safhasına girmekte olduğunu ve uluslararası görevlerini kabul etmeye hazır olduğunu söyleyebiliriz. Kayıp kişilerin kaderlerinin aydınlatılması amacıyla tüm etkinlik olanaklarımızı görüşeceğiz. Bugün aynı zamanda, ülkemizin özgürlüğü, bağımsızlığı ve demokrasisi için hayatlarını kaybedenleri saygıyla hatırlıyoruz.

Bu münasebetle, Kosova'nın savunulması ve güvenliği için değerli çalışmalarda bulunan UNMIK Büyükelçisi Sn. Harri Holkeri, AGIT Büyükelçisi Fieski'yi olduğu gibi, General Kamerhof, NATO ve KFOR'u selamlıyoruz. Ayrıca Kosova'nın başkenti Priştine'deki Diplomatik korunu de selamlıyoruz. Priştine'deki uluslararası finans enstitüyonlarını ve Kosova'ya yardım sunan donatörleri selamlıyoruz. Kosova Meclisi'nin bu törenli oturumundan, devamlı olarak destekleyen Başkan Buş'u, Başbakan Bler'i, Başkan şirak'ı, Başkan şiroder'i ve Başbakan Berlusconi'yi selamlıyoruz.

Özel olarak, Kosova için devamlı dua eden aziz başpiskopos Con Pali'yi selamlıyoruz.

Saygıdeğer Başkan Daci, bu konuşmanın sonunda, Kosova'nın Beyaz Sarayı olacak başkanlık sarayının inşaatına başlayacağımızı size bildirmek istiyor ve ülkemiz için önemli olan bu törene, saygıdeğer milletvekilleriyle birlikte katılmamızı arzu ederim.

Allah, selamet versin! Allah, Kosova Meclisi'ne selamet versin! Allah, Kosova'ya selamet versin, diye vurguladı Kosova Başkanı Dr. Ibrahim Rugova.

Standardların yerine getirilmesinde daha fazla bilinçlilik gerek

Yasaların görüşülmesi ve getirilmesi alanında, bundan başka Kosova yurttaşlarının hayati çıkarı olan konuların canlandırılması konusunda görev süresinin sonuna kadar en yüksek yasama organından Kosova yurttaşları ne bekleyebilir?

Kosova Meclisi Başkanlık Kurulu üyesi FATMİR SEJDİU:

Daha çok sayıda esas sistem yasalarını ve şimdiye kadar yedekteki yasalar alanındaki yasaları getireceğiz

Önümüzdeki safhanın, özellikle daha çok sayıda yasanın getirilmesi konusunda Kosova Meclisi'nin yoğun etkinlikleri ile değerlendirileceğine

inaniyorum. Dolaysız çıkarımız, esas sistemli yasaların, özellikle ise şimdiye kadar yedekte olan, şimdiden sonra ise Kosova enstitüyonlarının sorumluluğuna aktarılan yasaların daha çok sayısının getirilmesinde yatmaktadır. Aynı zamanda Meclis'in, Anayasa Çerçevesi'ndeki değişimleri kabul edeceğine inaniyorum. Ki bunlar, kalkınma esasını ve Kosova enstitüyonlarının çalışma sürecinin önemli unsurunu oluşturacaktır diye düşünüyorum. Bana göre, Kosova halkının isteği ile uyumlu olacak, daha doğrusu Kosova bağımsız-

zlığının tanınmasını yansıtacak, Kosova'nın nihayi statüsünün saptanması süreci için kilitsel etmen olarak standardların yerine getirilmesine özel önem vermeliyiz.

Kosova Meclisi Başkanlık Kurulu üyesi OLİVER İVANOVIĆ

Sırp'ın ve Sırp Ortodoks Kilisesi'nin işgal edilen mülkünün geri çevrilmesi gerek

Özellikle Meclis sürecinde bulunan ya da "Povratak" (Dönüş) Koalisyonu ya da Meclisteki diğer milletvekil grupları tarafından sunulan değişiklikler

yeniden işlenmesi için geri çevrilmiş gerekli yasaların kabul edilmesini bekleyebilirler. Bazı yasa önerileri, tartışma panelini geçmiş, bazılarında panel için öneriler kabul edilmiş, her nasılsa, önerilen yasa akidlerinin daha da kaliteli olmasını ve şimdiye kadar mevcut olmayan yeni alanlarda yeni yasaların önerilmesini bekliyoruz. "Povratak" (Dönüş) Koalisyonu, bunu şimdiye kadar birkaç sefer yapmışsa da, bundan böyle de bölgede Sırp topluluğu için önemli konular hakkında tartışmaları açacaktır. Bu ilk sırada dört buçuk yıldan sonra bile geri dönmeyen Sırp'ın ve Arnavut olmayanların geri dönmesine aittir. Bundan başka Sırp ve Sırp Ortodoks

Kilisesi'nin işgal edilen mülkünün geri çevrilmesi, özelleştirme konusu, enerjetik durum ve elektro iktisadisindeki durum ve büyük aleni şirketlerin çalışmaları ve oradaki durum hakkında tartışmaları başlatcağız.

Bunların göz önünde bulundurulmasını bekliyorum, çünkü sözkonusu alanlardaki durumun, Kosova'ya ait Standardların uygulanıp uygulanmadığı konusundaki değerlendirmeye etkisi olacaktır.

ÇALIŞMA KALİTESİ İLE ÇALIŞMA RİTMİNİ ARTIRMAK İÇİN DEVAMLILIK ÇABA SARFETMELİYİZ

Kosova Meclisi'ndeki bu görevlilik süresi içerisinde seçmenlerinizin istemleri ile amaçlarının tanıtılmasından ne kadar memnunsunuz? Acaba Kosova Meclisi, yurttaşlar tarafından verilen güveni sağlayabiliyor mu?

Kosova Meclisi'nde LDK Parti Gurubu şefi SABRİ HAMİTİ

Meclise seçilen kişiler, Kosova yurttaşlarının çıkarlarını korumak için çoğu kez zor anlarla karşılaşmışlardır

Kosova Meclisi gibi en yüksek temsil ve politik enstitüsüne seçilen her kimse, yurttaşların istemlerini yerine getirmek ve çözüm yolları bulmak için üstün çaba sarfetmektedir.

Bizler, Kosova'ya bağlı olan yaşam

çıkartılı ve fundamental önemini taşıyan yurttaşların istemlerini yerine getirmeye ve onları K o s o v a Meclisi'nde görüşmeye çabaladık. Kosova Meclisi'nde çoğunluğu oluşturduğumuzu bilerek, daha dikkatli ve sorumluyduk.

Düşünceme göre Kosova Meclisi, çalışma ritmi ile kalitenin artması amacıyla üstün çaba sarfederek, yeni yasaların getirilmesi doğrultusunda elinden geleni yapmıştır. Aynı zamanda Meclis, deklarasyon ile rezolüyonlar şeklinde, Kosova'nın en hassas politik, ekonomi ve sosyal konularına göre kendi tutumunu belirlemiştir.

Fakat, Meclise seçilen kişiler, Kosova yurttaşlarının çıkarlarını korumak ve Kosova'daki yabancı administrasyonu tarafından bazı engelleri ortadan kaldırmak amacıyla çoğu kez zor anlarla karşılaşmışlardır.

Bizler çalışmalarımızı devamlı sürdürmekteyiz ve uluslararası administrasyonla olan ilişkilerimizin değişeceğine umutluyuz.

Kosova Meclisi'nde PDK Parti Gurubu şefi Yardımcısı BERAT LUZHA

Sadece yetkiler bizleri engellemiyor

Meclis toplantıları için saptanan konulara bağlı, yurttaşların tüm sorunlarının Meclis'te tanıtılması yönünde, Meclis gurubumuz gereken çaba sarfetmiştir. Meclis gurubu olarak bizler, Meclis'in Başkanlık Kurulu'na, Kosova için önemli olan sayısız konuları önerdik, fakat bunların büyük bir bölümü bilinmeyen nedenlerden ötürü hala gündem sırasına alınmamıştır. Somut olarak, bizim meclis gurubumuz bütün zaman, Meclis çalışmalarının ilerlemesi ve bununla birlikte Kosova'nın politik statüsünün gelişmesi amacıyla içerikli konuları ortaya atmaya çalışmıştır.

Kosova Meclisi, şimdikinden daha değişik olabilir ve olmalıdır. Önemli

konuları içermesine rağmen, o y b i r l i ğ i olmalıdır. Aynı zamanda, içerikli ve uzun süreli toplantıları düzenleyerek kendi çalışmasında daha etkin olmalıdır.

Bundan fazlasını yapamadık ve bu çok doğaldır, çünkü, başarıya yol açan önemli çabalarda bulunmamıza rağmen, Meclis'teki olanaklarımız, birçok şeyleri gerçekleştiremeyecek kadar sınırlıydı. Meclis'in, yurttaşlar karşısında inancını sağlayıp sağlayamadığını söyleyip söyleyemeyeceğimizden söz edilince, kaygı için neden vardır sanıyorum, çünkü Kosova Meclisi ve genelde enstitüyonlara karşı yapılan uyarılar, bu görev süremiz boyunca, politik statüsüne ilgili dileğimizi gerçekleştirmete başarı gösteremediğimize şart ediyor. Bütün yetkileri aramakta, gerçekle göz göze gelemedik ya da aramasını bilmedik, onların daha çabuk aktarılmasını istemekte geç kaldık. Öyleki, bunun sonucu olarak, Kosova enstitüyonlarına yurttaşlarımız, büyük ölçüde hayal kırıklığına uğramıştır. Ancak, bundan fazlasını yapmak için, daha doğrusu Meclis'te çoğunluğu oluşturan, en büyük politik gruplar, bu örnekte PDK'nın daha da kararlı olması durumunda bile bunun için tek sözle olanak yoktu. Bana göre, çoğunluğu olanın, Meclis ve Kosova'nın diğer enstitüyonların çalışmamasının en büyük politik suçlusu ve sorumlusudur. Her nasılsa, işsizlik konusunda hiçbir zaman susmadık ve tabi ki daha yoğun işbirliğinde bulunmak istedik, öyle ki, başka bir durumda, örneğin Meclis'te, meclis grubundaki başka çeşit temsili strüktüre sahip olmuş olsaydık bu olgu, çalışmalarımızın başarılı olmasına tabi ki yansımış olurdu.

Kosova Meclisi'nde "Povratak" (Dönüş) Koalisyonu şefi DRAGIŠA KRSTOVIĆ

Parti çıkarından olan politik konuları devamlı olarak gündem sırasında yer almaktaydı "Povratak" (Dönüş) Koalisyonu'nun temsil ettiği seçmenler

isteminin tanıtımıyla memnun değilim. Koalisyonun bu mandata süresince çoğu kez, seçmenlerin çıkarından değil, genellikle bazı politik partilerin politik çıkarından olan konuların gündem sırasında yer aldığına tanırım. Kosova Meclisi'nde "Povratak" (Dönüş) Koalisyonu sadece bir kez gündem sırasında, evlerini terk edenlerin geri dönmeleri konusunun yer almasını istemişti, ama ne yazık ki bu konunun tanıtımı da sözkonusu koalisyonun beklentilerini yerine getirmeyen şekilde yapılmıştı. Süreçte olan yasalarla ilgili "Povratak" (Dönüş) Koalisyonu'nun sayısız değiştiregeleri de aynı kaderi yaşamıştı. Düşünceme göre, Kosova Meclisi şimdilik, seçimler sırasında yurttaşlardan sağladığı güveni yerine getirebilecek durumda değildir.

Kosova Meclisi'nde AAK Parti Gurubu şefi BUJAR DUGOLLI

Seçmenlerimiz yaptığımız işlerden memnun

Bizim Meclis gurubumuzun, herhangi bir demokraside Meclis'te üye olmadığı ya da dolaysız bir şekilde halk tarafından

seçilen milletvekilleri olduğu için, Meclis çalışmasında bunun bizim için ilk tecrübemiz olduğu gerçeğini gözönünde bulundurarak, düşünceme göre, bizleri Kosova Meclisi'ne seçen seçmenlerimizin istemlerini bu mandatta tanıtmayı başarmışızdır ve tabi ki bu başarıyı bizler sadece kendimiz değil, Kosova'nın LDK ve PDK gibi iki en büyük politik partisi ve diğer topluluklar sayesinde gerçekleştirmeyi başardık. Meclis gurubu olarak seçmenlerin tüm istemlerini gerçek-

leştirmemiz amacıyla elimizden geleni yapmaya çalıştıysak da, bazılarında olumlu, bazılarında ise olumsuz yanıt vermeye zorlandık. Ama herşeye rağmen, politik parti olarak bizler seçmenlerimizin çıkarlarını tanıtmaya çabaladık, fakat yine de partinin politik strüktürleri ve seçmenler yaptığımız işten her zaman memnun kalamadık. Bundan fazlasını yapamadık ve bu çok doğaldır, çünkü, başarıya yol açan önemli çabalarda bulunmamıza rağmen, Meclis'teki olanaklarımız, birçok şeyleri gerçekleştiremeyecek kadar sınırlıydı. Meclis'in, yurttaşlar karşısında inancını sağlayıp sağlayamadığını söyleyip söyleyemeyeğimizden söz edilince, kaygı için neden vardır sanıyorum, çünkü Kosova Meclisi ve genelde enstitüsyonlara karşı yapılan uyarılar, bu görev süremiz boyunca, politik statüs ile ilgili dileğimizi gerçekleştirmete başarı gösteremediğimize şaret ediyor. Bütün yetkileri aramakta, gerçekle göz göze gelemedik ya da aramasını bilmedik, onların daha çabuk aktarılmasını istemekte geç kaldık. Öyleki, bunun sonucu olarak, Kosova enstitüsyonlarına yurttaşlarımız, büyük ölçüde hayal kırıklığına uğramıştır. Ancak, bundan fazlasını yapmak için, daha doğrusu Meclis'te çoğunluğu oluşturan, en büyük politik gruplar, bu örnekte PDK'nın daha da kararlı olması durumunda bile bunun için tek sözle olanak yoktu. Bana göre, çoğunluğu olanın, Meclis ve Kosova'nın diğer enstitüsyonların çalışmamasının en büyük politik suçlusu ve sorumlusudur. Her nasılsa, işsizlik konusunda hiçbir zaman susmadık ve tabii ki daha yoğun işbirliğinde bulunmak istedik, öyle ki, başka bir durumda, örneğin Meclis'te, meclis grubundaki başka çeşit temsili strüktüre sahip olmuş olsaydık bu olgu, çalışmalarımızın başarılı olmasına tabii ki yansımış olurdu.

Kosova Meclisi'ndeki "Diğerleri" Grup Başkanı GANI SADIK

Kosova Meclisi'nin, yeni bir kuruluşunda yeni ortama uygun, çağdaş ve demokratik yasalara büyük ihtiyacı vardır.

Bu yasaların getirilmesine ve kabul edilmesine, Kosova Meclisi üyeleri büyük emek sarfetmiştir ve ediyor. Kosova Türkleri'nin genel sorunları Türk Dili statüsünün belli olmamasıdır. Mücadelemiz devam ediyor, daha fazla anlayış bekliyoruz.

Kosova Meclisi'nde bulunan üç Türk Milletvekili, Meclis toplantılarından ve komisyondan tutanakları ana dilinde almaktadır, bunu selamlamak gerekir. Eğitimde kitap sorunları var. Okullarda müdür yardımcıları çok nadir ya da hiç yok. Türk halkının en büyük üzüntüleri bazı belediyelerde oluyor, bilhassa Priştine'de. Kimliklerde ad ve soyadımız Türkçe yazılmıyor. Doğum, ölüm ve nikah evrakları Türkçe yazılmıyor. Priştine Belediyesi'nde mühür ve belirti tablosunda Türkçe kullanılmıyor. Türklerin yaşadığı belediyelerde bazı belediyeler Türkçe'yi kullanıyor, bazılarında ise hiç yok. Bu renkliliği ortadan kaldırmalıyız. Genellikle güven sorunumuz yok. Böyle devam etmesini ve daha kaliteli bir hayat istiyoruz. Kosova Türkleri, Kosova Meclisi'ne inanıyor ve büyük bir ümitle geleceğe bakıyor. Kosova Meclisi pozitif bir nota laiktir.

**KOSOVA MECLİSİ'NİN KAYIP İLE
KAYBOLAN KİŞİLER KOMİSYONU,
KOSOVA'DAN KAYBOLAN
SIRPLARIN AİLELERİNİ KABUL ETTİ**

Kayıp ve Kaybolanların kaderinin aydınlatılması amacıyla insancıl yaklaşım

Kaybolan ve kaçırılan kişilerin sorununa, ulusal ayırım yapılmaksızın insancıl açıdan yaklaşmamız gereklidir. Bu sorunun çözülmesi amacıyla, kaybolan kişiler kaderinin aydınlatılması yönünde vargücüyü çalışacak gerçek enstitülerin kurulmasıyla üstün çabanın sarfedilmesi gereklidir. Aynı zamanda bu eylem, Kızılhaçın Uluslararası Konvansiyonu esasınca kurulmalıdır, ki buna göre her yurttaşın kendi aile üyelerinin kaderiyle ilgilenme hakkı vardır. Bu sözler, Kosova Meclisi'nin Kayıp ile Kaybolan Kişiler Komisyonu Başkanı Flora Brovina'nın, Kosova'dan kayıp ve kaybolan Sırlar'ın aileriyle yapmış olduğu görüşme sırasında ortaya atıldı.

Bu gibi ifadeler, yöresel ile uluslararası kamuoyunda verilmeli ve bununla kaybolan kişiler kaderinin aydınlatılması yönünde üstün çabanın sarfedilmesi amacıyla, belirli karar alma strüktürlerine baskının yapılması gereklidir. Herşeyden önce bu, Kosova ile Sırbistan arasında yapılacak olan görüşmelerin ana konusunu oluşturmalıdır. Bu yönde ayrıca, hayatta olan kaçırılan kişilerin serbest bırakılması amacıyla Birleşmiş Milletler Örgütüne çağrının yapılması önerildi. Daha başlangıçta bu karşılaşma politik yöne sapmaktaydı, fakat Kosova için oldukça önemli olan bu sorun ortaya atıldığında, o zaman tartışmalar, sorunun çözülmesi amacıyla ortak yolların bulunmasına dönüştü. Bu karşılaşma sırasında ayrıca, cinayet işleyenlerin hakettikleri cezaya çarptırılması amacıyla, Bataynisa ile diğer yerlerde toplu mezar taşıyıcılarının bulunması istemi de ortaya atıldı.

Kosova Meclisi Salonu

Bu yılın 16 şubat tarihinde Kosova Meclisi'nin onarılmış salonu hizmete verildi. 8 ay süren çalışmalar sırasında Kosova Meclisi'nde salon, hol ve giriş kapıları onarılmıştır. Geçen yılın Temmuz ayında başlayan Meclis'teki onarım işleri, "Mabetex Group" şirketi'nin işçileri tarafından gerçekleştirilmiştir. Kosova Meclisi Binası'nın onarılması sırasında, diğerleri arasında, oyların elektronik sayılmasını sağlayacak elektronik aygıtlar, seslendirme, havalandırma, ısıtma sistemi ve diğerleri kapsamıştır. Demek oluyor ki, Kosova Meclisi'ndeki tüm organların çalışması için optimal koşullar sağlanmıştır. Meclis salonunda yapılan değişiklikler sayesinde, Kosova Meclisi'nin milletvekilleri ile tüm çalışanları, çalışmanın bütün kesimlerinde daha iyi çalışma koşullarına sahip olmuştur. Teknik alandan bakılırsa, bunların hepsi milletvekillerine, Avrupa ile Dünya Meclisleri'nin standartlarına göre çalışmaları sağlayacaktır. Kosova Meclisi salonunun törenli açılışını Kosova Başkanı Ibrahim Rugova ve Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci yaptı. Kosova Başkanı Ibrahim Rugova'yla birlikte şeridi kesen Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, Meclis salonunun yeni haliyle hizmete verilmesinin, Kosova enstitülerine, gerçekten Avrupa'ya ve demokrasi dünyaya benzeyen çalışma alanını sağladığı kanıtını teşkil ettiğini belirtti.

Kosova Başkanı İbrahim Rugova ve Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, şeridi keserek Kosova Meclisi'nin onarılmış salonunu hizmete verdi

onu Hizmete Verildi

Meclis salonunun törenli açılışı sırasında konuşmada bulunan Kosova Başkanı Ibrahim Rugova, özetle şunları dedi: "Bu, Kosova'daki ilerlemenin bir işaretini daha göstermektedir. Meclis salonunun törenli bir şekilde hizmete verilmesi, Kosova enstitülerinin çalışma için elverişli devlet objelerini sağlamaya kararlı olduğunu gösteren, önemli olaylardan birini teşkil etmekte birlikte, ülkemiz ile bağımsızlığın sembolü olacaktır". Bu münasebetle Başkan Rugova, daha iyi çalışma koşullarının sağlanması amacıyla, Meclis binasının komple olarak onarılması ve aynı zamanda Hükümet ile Bakanlıklar binasının inşa edilmesi yönündeki diğer adımların atılması olanaklarının incelenmesini de önerdi. Kosova Meclisi holunda bazı resimlerin duvarlara asılması yüzünden, UNMIK şefi Harri Holker, Kosova Meclisi salonunun törenli açılışına katılmadı. Genel Administratör Holkeri'nin düşüncesine göre, holde asılı olan resimler monoetnik özelliğini taşımaktadır. Onarım işlerinin tamamlanmasından sonra, Kosova Meclisi ilk oturumunun 18 şubat 2004 tarihinde düzenlenmesi öngörülmüştü, fakat milletvekillerinin oturacakları yerleriyle ilgili anlaşmazlığın belirmesi yüzünden, o gün toplantı yapılamadı. Öyleki, Meclis toplantısı ancak ertesi gün, yani 19 şubat 2004 tarihinde düzenlendi.

Kosova Meclisi'nin onarılmış salonunda düzenlenen toplantıdan bir görüntü

Kosova Meclisi holu

Kosova ve Arnavutluk arasındaki işbirliği karşılıklı çıkardan olduğu gibi, ulusal ve halklararası entegrasyonlar için de önemlidir

Kosova hakkındaki gerçekleri, Arnavutluğun enstitüsyonları ve diplomatik temsilcileri ortaya atmalıdırlar UNMIK, Kosova'daki misyonunu yerine getirmelidir ve onun en başarılı işçileri, Kosova'da bağımsız enstitüsyonların danışmanları düzeyinde olması gerekir

Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci ve Arnavutluk Cumhuriyeti Başbakanı Fatos Nano arasındaki bugünkü görüşmede, Kosova, Arnavutluk ve yöredeki gelişmeler ve dolayısıyla, iki ülkenin genel ulusal ile Avro-Atlantik entegrasyonları hakkında benzer görüşler ortaya atıldı. Başbakan Nano'nun, Kosova'da yerli yönetim ve uluslararası administrasyon arasındaki ilişkiler ve Mitroviça sorununun çözümlenmesi konusunda bilgi istemesi karşısında Başkan Daci, UNMIK ile partnör ilişkilerin değişmesi gerektiğini, dolayısıyla UNMIK'in ilk safha misyonunu tamamladıktan sonra, sonunda danışmanlar sıfatıyla sadece küçük bir uzmanlar grubundan oluşması gerektiğini vurguladı. Daci konuşması süresinde, Mitroviça sorununun Kosova'daki Sırp topluluğuna ait yurttaşların, Kosova statüsünü ve toprak bütünlüğünü tanıdıktan sonra çözümleneceğini ileri sürdü. Bundan başka, Prof. Daci, bu sorunun, desantralizasyon süreci sayesinde de çözümlenebileceğini vurguladı. Kosova'da standartların uygulanması süreci ve bu sürece Arnavutluğun sunabileceği yardım konusunda konuşurken Daci, Kosova hakkındaki deliller ve halkın isteğinin, Arnavutluk enstitüsyonları ve diplomatik temsilcileri tarafından ortaya atılması gerektiğini vurguladı.

Arnavutluk Başbakanı Fatos Nano, iki ülke enstitüsyonlarının daha yoğun işbirliğine gereksiniminin körüklenmesi ve beyan edilmesinden başka, ortak müttefikler konusunda

Daci-Nano görüşmesinden bir an

girişimin başlatılması gereksinimini vurgulandı. Kosova statüsünün çözümlenmesi yönünde ilk adımın atılması beklenen 2005 yılına kadarki dönem, Kosova ile Arnavutluk politik sınıfının yetenekli olup olmadığını tasdiklamak için yeterli zaman kapsadığını ileri sürdü. Nano, yurttaşlar, mal ile fikirler için açık sınırlar konusu hakkında kendine güvenerek söz etti. Sadece zalimlere sınırlar kapalı olacaktır, diye sözlerine ekledi Arnavutluk Başbakanı. Bu görüşmeden sonra Başbakan Nano, Meclis, Hükümet ve Arnavut medyalarının çok sayıda temsilcileri ile birlikte, Kosova Meclisi binasının tamir edilen büyük salonunu ve diğer bazı bölümlerini gezdi.

Kosova Meclisi'ni destekleyebilecek somut projeler sunuldu

Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci, Belçika Meclisi Genel Sekreteri Robert Myttenare, Fransa Ulusal Meclisi'nde Uluslararası İlişkiler Müdürü Carrinne Luquiens ve Alman Bundestagı'nda Uluslararası İlişkiler Müdürü Evahard Voss'tan oluşan Belçika, Fransa ve Almanya meclisi heyetini bugün kabul etti. Bu görüşme süresinde, Kosova Meclisi'ne destek sunmak için ortak projeleri olan bu meclislerle işbirliği olanakları görüşüldü. Profesör Daci, Batı Avrupa ülkelerinin yasaması ile uyumlu lan yasaların getirilmesi, ülkenin demokratik kalkınması ve Kosova'nın tüm yurttaşlarının hakeşitliliği yönünde, Kosova Meclisi'nin gerçekleştirmekte olduğu çalışmaları hakkında konuştu. Aynı zamanda Daci, yasamanın geliştirilmesi yönünde, meclis komisyonlarının uzmansal açıdan güçlendirilmesi ve ister administratif, ister de finansi planında meclisin, icradan bağımsız olması yönünde çalışmaların sürmekte olduğunu vurguladı.

Kosova Meclisi Başkanı, Meclis'in yapısından konuşurken, Kosova yurttaşlarının yüzde 90'ını oluşturan Arnavutlar'ın, Meclis'te 7 politik özne ile temsil edildiklerini, aynı orantıda diğer toplulukların da temsil edildiklerini ileri sürdü. Bu

münasebetle Daci, Kosova'da çeşitli etnik ve politik grupların, kendi real güçlerine uyumlu olarak temsil edilmeleri gerektiğini ve bundan sonra, yüzde 5'lik oy sayısına sahip bir grupasyonun, Meclis'te sandalyelerin yüzde 20'lik oranı ile temsil edilmesiyle denemelerin yapılmaması gerektiğine işaret etti.

Bu görüşme süresinde Daci, batılı meclislerin görgü konusunda etkili olmaları ve Avrupa mekanizmalarına katılımın gereksinimine işaret etti ve Kosova'nın, bütün ülkeler ile işbirliğinde bulunacağını ve ortaklaşmış Avrupa'ya katılacağını ileri sürdü.

Belçika, Fransa ve Almanya Meclisleri temsilcileri, Kosova Meclisi için hazırladıkları somut projelerini tanıttılar ve Kosova'ya ve onun meclisine yardımlarının en iyi olarak ne şekilde yapılabileceğini bilmek istediler. Bu konuda Kosova Meclisi Başkanı Daci, karşılıklı görgü alışverişinde bulunmanın yararlı olacağını söyledi ve Kosova'dan enformasyonlar konusuna değinerek, bu enformasyonların birinci elden sağlanması gerektiğini ileri sürdü. Daci, Kosova'nın yasal temsilcilerine, otorite sahibi mekanizmaları önünde Kosova hakkında gerçeklerin takdim etmelerinin sağlanması gerektiğini ayan olarak belirtti.

"Trepçe" madencileri heyeti, Kosova Meclisi'ni ziyaret etti

"Trepçe" madencilerinin grevini, büyük değer taşıyan bir olay olarak değerlendiren Prof. Dr. Fatmir Sejdiu, yeniden canlandırılması amacıyla "Trepçe" sorununun çözülmesi konusunda tüm Kosova politik öznelerinin oydaş olduklarını ileri sürdü

"Trepçe" madencileri Kosova Meclisi'nin yeni onarılmış salonuyla hayran kaldılar

"Trepçe" madenci grevinin 15. yıldönümü dolayısıyla bugün, "Stari Tırg" madencilerinin bir heyeti Kosova Meclisi'ni ziyaret etti ve bu münasebetle onları, Kosova Meclisi Başkanlık Kurulu üyesi Prof. Dr. Fatmir Sejdiu kabul etti. Bu heyet yöneticileri, bu münasebetle, madenlerin sellerden kurtarmayı başaran ve dev işleri gerçekleştirmek için bura madencilerin çabalarını vurguladı. Şu anda madende 527 işçi çalışmaktadır, 787 işçi ise, hayatta kalmak için bile yetmeyen düşük gelirli emekliliğe zamandan önce ayrılmaları üzücü bir gerçektir, 50 yaşından daha genç olan 300'den çok madenci ise iş bölüşümüne katılmamıştır. Bu bilgiler, Kosova'daki bu dev iktisadi şirketin madencilerinin ağır durumunu yansıtmaktadır.

Madenciler, en yüksek yasama organları ve Kosova'nın genel toplumunu, bugün en büyük bir çoğunluğu son derece fakir olan ve aynı zamanda Kosova için ellerinden geleni yapan madencilere bir çözüm yolunun bulunmasına çağırıyor. Ancak onlar bu ağır durumda bile Kosova Meclisi'nden, Kosova'nın tüm işçileri ve yurttaşları için sistem çözüm yollarının bulunması için çaba harcıyıp, esas yasalara öncüllüğün verilmesini istemektedirler. "Trepçe" madenci grevinin, büyük değer taşıyan bir olay olduğunu hatırlatırken Prof. Dr. Fatmir Sejdiu, Kosova'nın bütün politik öznelerinin, Kosova'nın ilerideki kalkınması için bu dev örgütün önemini bilerek, onun yine canlandırılması amacıyla "Trepçe" sorununun çözülmesi gerektiği konusunda oydaş olduklarını ileri sürdü. Sejdi'nun ileri sürdüğüne göre, sadece bu kolektifde değil, daha geniş toplum seviyesinde olmak üzere bu yönde tümümüz çaba harcamalıyız, dolayısıyla ülkemizin bağımsızlığına layık olduğumuzu tasdiklamalıyız. Bu yönde, uluslararası faktörün desteğine sahibiz. Bunu gerçekleştirmemiz için sürekli bir yasamaya sahip olmamız gerekir ve aynı zamanda özelleştirmeyi de körüklemeliyiz.

"Trepçe" madencilerinden oluşan heyet, bu münasebetle Kosova Meclisi'nin tamir edilen salonunu da ziyaret etti. "Trepçe" administrasyon müdürü Riza Musli'yu, izlenimlerini ortaya atarken, Meclis binasının yeni görünümüne hayran kaldıklarını belirtti.

Sinematografi ile ilgili Yasa Tasarısı-sinema üreticiliğın zenginleştirilmesine katkı

Daha geniş boyutlu bir mekanizma alanında ve finansi desteğin sağlanmasıyla, kaliteli filmlerin üretimi için esasın oluşturulması gerekir

Filmlerin üretimi, daha geniş alanda tanıtımı ve gösterimi için daha olumlu koşulların yaratılması, yerli filmlerin üretimini desteklemek ve körüklemek, sinema ağının çağdaştırılması ve genişletilmesi yönündeki etkinliklerin desteklenmesi ve motivasyonu, sinema eser-

Edi Shukriu

leri arşivinin kurulması ve korunması, genç ve yetenekli sinema severlerine destek, sinematograficilik elemanlarının yetkinleştirilmesi, Sinematografiye ait Yasa Tasarısı'nın en önemli amaçlarından birini oluşturmaktadır. Ki bu konuda Başkan Dr. Edi Shukria'nın başkanlığı altında Kosova Meclisi'nin Kültür, Gençlik ve Spora ait Komisyon tarafından bir aleni tartışma düzenlenmiş oldu.

Tartışmaların en büyük bir çoğunluğu, daha geniş bir mekanizma alanında ve finansi desteğin sağlanmasıyla, kaliteli filmlerin üretimi için iyi bir esası yaratmak amacıyla, yasanın yeni önerilerle zenginleştirilmesine aitti. Tartışmacılar, Kosova Sineması, Kosova Sinemacılık Merkezi statüsü, durumu ve muamelesine ve filmlerin dağılımına özellikle değindi ve sinematografi merkezi ve sinematografi fonunun kurulmasının özel önem taşıdığını vurguladılar. Bu konuda yürütülen tartışmalar süresinde, bazı tartışmacılar arasında, söz konusu Yasa Tasarısı ile, tekelcilik için koşulların yaratılacağı, daha doğrusu sinema yaratıcılığının, Kültür Bakanlığı Administrasyonu tarafından hatta ideolojik açıdan denetlenmesi olanağı yüzünden belirli ölçüde korkunun var olduğu hissedildi. Öyleki tartışmacılar, sanat kurulu ve film üretimindeki karar getiren diğer mekanizmaların, Bakanlık tarafından atanmalarını taraftarıydılar ve onlar bu yönde katkılarını sundular.

Kosova, uluslararası hukuk düzenine ve Avrupa-Atlantik entegrasyonlarına (bütünleşmeye) katılmaya devam ediyor

Bu yasa tasarısında özel önem taşıyan ve geçici hükümlerde yer alan gerçekler arasında, sözkonusu yasanın, Lahey Mahkemesi'ne bağlı Kosova Dairesi'nin kurulmasının öngörülmesine dair gerçek ortadadır. Buysa önemli bir şeydir, çünkü, diğer devletler bu dairelere çoktandır sahiptir, sadece Kosova'da onlar mevcut değil. Yasayla, bu tür bir dairenin kurulmasını öngörülmesi olumlu bir şeydir. Aslında bu daire, belirli bir şekilde, bu enstitüyonla dolaysız işbirliğinde bulunma olanağına sahip olmak ve böylece, Kosova yurttaşlarına gerekli olan hukuk yardımını sunabilmekte yardımcı olacaktır.

18 Aralık 2003 tarihli oturumunda Kosova Meclisi, Kosova'nın, Lahey Ceza

Mahkemesi ile işbirliğine ilişkin Yasa Tasarısı'nın birinci okunuşunu gerçekleştirdi. Bu münasebetle, bu konu hakkında açıklamayı Kosova H ü k ü m e t i

Bajram Rexhepi

Başbakanı Bajram Rexhepi yaptı. Kosova Hükümeti'nin, Kosova'nın, Lahey Ceza Mahkemesi ile işbirliğine ilişkin Yasa Tasarısı'nın hazırlanmasıyla ilgili girişimi başlattığını ortaya attıktan sonra Rexhepi, bu yasa tasarısı hazırlığının, birkaç nedenden dolayı desteklendiğini leri sürdürdü. Biz bunu yaparken, yasa önünde herkesin eşit haklı olduğuna dair hukuki özdeyişinden başladık ve bu özdeyişe uyumlu olarak, Kosova'nın tüm yurttaşlarına serbest ve güvenilir bir yaşam sürdürmeleri ve mahkeme önünde herhangi bir ithamla karşılaşmaları durumunda onlara yasal desteğin sağlanması amacıyla, gereken önkoşulları öngördük. Bu yasa tasarısını hazırlarken, keyfi kararlar davranışların engellenmesi ve diğerleri arasında kovuşturma organlarının etkili olmaları gereksinimi de bizi körüklemiş oldu. Aynı zamanda, insanların refah içinde yaşaması ve ister yerli ister de yabancı geçerli hukuk akidleri ile garanti edilmiş özgürlük ve hakların uygulanmasının sağlanması yönünde engel olarak çıkan tüm kışkırtmalar ile karşı karşıya gelmek için Kosova'nın hazır olduğuna dair gerçeğe dayanan Kosova güncelliği ile de dürtülmüş olduk. Bu yasa tasarısı, çok ünlü yerli

Yasa Tasarısı, diğerleri arasında, şu hükümleri içermektedir:

- Kosova yöresinde etkin olan Lahey Ceza Mahkemesi Dairesi'nin teknik koşullarını sağlayan ve çalışmalarını kolaylaştıran;
- Belirli bir konunun Lahey Ceza Mahkemesi'nin yetkisinde olması durumunda, suç işinin Lahey Ceza Mahkemesi'ne aktarılmasına;
- Suç işleyen bir defa cezalanması ve bu mahkeme olayının Lahey Ceza Mahkemesi tarafından sonuçlanması durumlarında yetkili Kosova organları önünde yeniden mahkemeye tabi tutulmasının yasaklanmasına;
- Suçlunun teslim edilmesi ile ilgili Lahey Ceza Mahkemesi'nin isteminin yerine getirilmesine;
- Yetkili Kosova organları tarafından Lahey Ceza Mahkemesi'ne hukuki yardımın sunulmasına, aynı zamanda saptanmış cezaların yerine getirilmesi ile ilgili anlaşmanın yapılması için hazır olma durumuna aittir.

uzmanların etkin katılımı ve aynı zamanda UNMIK'in Yasal Dairesi'nin uluslararası uzmanlarının yardımı, desteği ve işbirliği yardımıyla hazırlanmıştır.

Bu yasa tasarısı ile, Kosova'da geçici özyönetime ait Anayasa Çerçevesi, daha doğrusu yerli akidlerin uluslararası akidlerle uyumlaştırılması görevini saptayan 5.7 hükümünden kaynaklanan görevinin bir bölümü de yerine getirilmektedir. Aynı zamanda bu yasa tasarısı, Lahey Mahkemesi Tüzüğü ve Lahey Mahkemesi prosedürünün diğer yönetmeliklerine dayanmış ve onlarla uyumlaştırılmıştır. Yasa Tasarısı, Kosova geçici özyönetim enstitüyonlarının, Lahey Mahkemesi ile işbirliğinde bulunması hazırlığını ve Güvenlik Konseyi'nin 827/1993 numaralı Rezolüsyonu'ndan kaynaklanan görevleri yerine getirmek için hazır olduğunu gün ışığına çıkarmaktadır.

Bu yasa tasarısı Kosova'ya, yörede barış ve istikrarın sağlanması yönünde-

ki dolaysız katkısını sunmaya devam etmesini sağlamaktadır. Ayrıca, bu yasa tasarısının amacı, yerli enstitüyonları da nazari itibare alarak, daha doğrusu onların değerli rolleri ile birlikte, Lahey Mahkemesi ile işbirliğinde bulunmaktadır.

Yukarıda ortaya atılan noktalara dayanarak Yasa Tasarısı'nın genel konuları özellikle ise bilerek cinayet işleme, eziyet ya da insani olmayan muamele, yasa dışı sevketmeler, rehine almak vs. gibi hareketlerde bulunanları kovuşturmak ve cezalandırmak sürecinde karşılıklı işbirliğimizi düzene koyduğunu düşünüyoruz. Bununla Kosova, aynı zamanda uluslararası hukuk düzeninin geliştirilmesine ve Avrupa-Atlantik entegrasyonlarına katılmaya devam etmektedir.

Konuşmasının devamında Başbakan Bajram Rexhepi, milletvekillerine adaletin uygulanması hizmetinde olacak bu yasa tasarısını kabul etmelerini önerdi.

Sıralı prosedüre göre hareket etmek

Kosova Meclisi'ndeki LKD Parti Grubu adına milletvekili **Alush Gashi**, gündem konusunda, yasa tasarısı hakkında konuşulan bölüm hakkında elimize geçen birkaç uyarısı vardı. Burada, yasa tasarısının birinci okunuşundan söz edildiği yazmıyor. Oysa, saygıdeğer Hükümet Başkanı'ndan, Yasa Tasarısı ile ilgili açıklamayı dinledik. Bize verilen bu malzemede, yasaları kabul ederken adet üzere kullandığımız bir süreçten (prosedürden) biraz farklı bir prosedürden söz edilmektedir.

Buna göre, açıklama istiyorum-bu konu ile ilgili olarak, neden yasa değil de, bütünlük başka bir deyim kullanıyoruz.

İkincisi, Kosova Meclisi'ndeki LDK Parti Grubu'nda, bu konuyu büyük bir dikkat ile görüştük. Ve bu konunun muamele önergesi, bizim kabul etmekte olduğumuz Yasa Tasarılarını ve yasaların muamelesinden farklıdır.

Diğerleri arasında, saptadıktan sonra Hükümete göndereceğimiz ve bundan sonra Hükümetin GSÖT'ne göndereceği değişikleri önerebileceğimiz gibi talimat veriliyor. Bana göre bu yol, Kosova Meclisi prosedürlerine uyumlu bir yol değil.

Bana göre bu malzeme, sıralı prosedür olarak tanınmalıdır: Yani ilk önce onun görüşülmesi, komisyonlarda incelenmesi, ikinci okunuşunun yapılması, oylanması ve bundan sonra olası kabulü için sonraki prosedürlere tabi tutulması gerekirdi.

Arsim Bajrami, Kosova Meclisi'ndeki PDK Parti Grubu adına, bu presip sahibi girişimi selamladı, ancak, ikinci okunuştan önce, birkaç sorunun aydınlatılmasını istedi.

Birinci soru, akid özelliğindeki sorudur. Gerçekten de Meclise gelen bu formal önerge, Yasama Tasarısı'nın görüşülmesini önermektedir, demek oluyor ki, bunun UNMIK'in yönetmenliği mi, yoksa Kosova Meclisi'nin Yasası mıdır diye bilinmeyen bir akidten söz edilmektedir. Bana göre bu Meclis'in, UNMIK yönetmenliklerini görüşmeye gereksinmesi yok. UNMIK'in Yönetmenliklerini GSÖT getirmektedir ve dolayısıyla bu akidin

yasa özelliğinde olmasını öneriyorum. Sıralı yasama prosedürüne, yani birinci okunuş, ikinci okunuş ve ardından gelen prosedüre tabi tutulacak bir yasa olmalıdır.

Bu yasa için gereksinme özürdür çünkü, Kosova bu yasa ile, Lahey Mahkemesi'yle işbirliğini yasallaştırmaktadır. Bu işbirliği şimdiye kadar yasallaştırılmamıştı, şimdiden sonra ise bu gerçekleşecektir ve Kosova, Lahey Mahkemesi'nin partnörü olacaktır, özellikle Limay olayında olduğu gibi, Lahey Mahkemesi'ne gönüllü olarak teslim olmanın, tutuklama olarak değerlendirildiği örnekte olduğu gibi, önceleri meydana gelen sorunları göz önümüzde bulundurursak, bu çok olumlu bir şeydir. Bundan dolayı, Lahey Mahkemesi'nin gerekçeleri ile nasıl davranılması gerektiğine dair prosedürleri saptayan yasaya gereksinmemiz var.

Bu yasa önergesinde açıklanmayan diğer bir konu, yetkili otorite konusudur. Lahey Mahkemesi ile partnör ve yetkili otorite kimdir? GSÖT mi, yoksa Kosova Hükümeti mi?

Kosova Hükümeti'nin, bu yasa tasarısının açıklamasını yapması itibarıyla o, yetkili otorite olmalıdır. Birisi şunu diyebilir: Özel temsilci bununla oйдаş olmayacaktır! Biz burada Kosova için bir yasayı yaratıyoruz ve bana göre, Kosova Hükümeti, Lahey Mahkemesi ile işbirliğini için sorumluluğu alan bir partnör olarak tanınmalıdır.

Aslında yasa, daha önceden bu Meclis'te kabul edilen bir ceza yasasını tamamlamaktadır ve bana göre bununla, Lahey Mahkemesi ile işbirliğine bağlı çok sorular düzene koyulmaktadır. Buysa üç safhayı içermektedir: Ceza öncesi safhada, yetkili mahkemelere bağlı mahkeme süreçlerinin birinci safhasında ve Lahey Mahkemesi'ne aktarılması-onun enstatüsüyle kapsanan konular ve hukuk yardımının sunulması alanıdır.

Bu Yasa Tasarısı için çok önemli olan ve son hükümlerinde yer alan konulardan biri, yasanın, Lahey Mahkemesi Dairesi'nin Kosova'da açılmasının öngörülmesidir. Buysa çok önemli bir şeydir çünkü, bu tür daireleri diğer ülkeler de kurmuştur, sadece Kosova'da dairesi yoktur.

Kosova Meclisi'ndeki "Povratak"

(Dönüş) Koalisyonu adına Milletvekili **Ljiljana Kenic** konuşurken; "Hükümet tarafınca önerilen bu yasa hakkında büyük ölçüde tartışma gerekecektir, bilhassada - Lahey Mahkemesi'yle işbirliği gerekecektir, bölümünden söz edilirken.

Lahey Mahkemesi ile işbirlik açık, bütünlük ve doğru bir şekilde olması gereklidir ve bunun da böyle olması ilk sırada en yakınlarını kaybeden aileler için yapmalıyız.

"Povratak" (Dönüş) Koalisyonu geçenlerde bu Meclis'in, Lahey Mahkemesi ile işbirliğine ait rezolüsyonu hazırlamasını istemişti. Demek ki, etnik mensubiyete bakılmadan cinayet işleyen bütün suçluların iade edilmesi gerekir.

Bu düzenleme ile ilgili sorun olarak ortaya açmak istediğim şudur: Hükümet'in ortaya attığı memorandumda, Kosova'nın, sadece Kosova'daki savaş süresinde işlenen cinayetler ile ilgili olarak Lahey Mahkemesi ile enstitüsyonel işbirliğine gereksinmenin vurgulanmasına uyarım var. Çatışmadan sonra daha doğrusu Kumanova Anlaşması'nın imzalanmasından sonra Sırp'lar'a yapılan cinayetlerin gizlenmesi anlamsızdır, özellikle bu cinayetlerin UNMIK, KFOR ve uluslararası topluluğun diğer temsilcilerinin önünde işlenmesi sonucu bunun gizlenmesinin anlamsız olduğunu düşünüyorum. Biz, sadece savaş süresinde işlenen cinayetler için suçluların iade edilmesine ait olacak işbirliğe ait Hükümet'in önerisini kabul edemeyiz. Bu davranışla, diğerleri arasında, Kosova Hükümeti temsilcilerinin, Sırp halkına karşı insani olmayan ve incitici yaklaşımı konusu da açılmaktadır.

Hükümet'in önerdiği form da sorundur. Bana göre, bu malzemenin düzene koyulması, Genel Sekreter Özel Temsilcisi'nin yetkisi dahilindedir. Bu Meclis, Lahey Mahkemesi ile işbirliğine ait rezolüsyonu getirmelidir, ki bununla UNMIK ve KFOR'a, suçluların tutuklanma etkinliğini desteklediğini göstermiş olurdu. Böyle bir rezolüsyon esası üzere ise, UNMIK, daha doğrusu GSÖT, gereken tamamlamalar ile birlikte, 8. bölüm i.i.o noktası itibarıyla sadece kendisinin yetkili olduğu bu alanı düzene koyacak

/ devamı 18. sayfada /

hükümü yayınlamalıdır. üçüncü sorun, Hükümetin ortaya attığı terimler ve bu yasanın hazırlanmasına katılan uzman takımdır. "Geçici özyönetim enstitüsyonları" yerine "Kosova özyönetim organları" teriminin kullanılması ya da bazan "aleni" bazan da "devlet savcısı" terimleri, teknik yanlışlıklar olarak algılanabilir. Ancak yasada, birkaç maddede, Kosova ile Ceza Mahkemesi arasındaki işbirliğin taşıyıcısı olarak otoriteden söz edilirken bu otoriteyi kim ve bu enstitüsyonu kimin temsil ettiğine dair hiç bir somut ad geçmeden anmak gerçekten anlamsızdır. Belki bize 9. maddenin 9. noktası, bunun Hükümet olduğunu gösteriyor, ancak, devamında Hükümet bir daha anılmıyorken, yine "otorite" diye geçiyor. Sonunda belki de bu otoritenin kim olduğunu anlayacağız.

Bujar Dugolli, Kosova Meclisi'nde AAK Parti Grubu adına, Kosova'nın, bu ve çok daha bazı yasalara gereksinim olduğunu ve Kosova'nın, özellikle sözünü ettiğimiz alanda bundan zarar gördüğünü vurguladı.

Biz daha önceleri de Meclis olarak, Lahey Mahkemesi ile işbirliği taraftarı olduğumuzu belirtmiştik ve özel bir deklarasyon ile, bu işbirliğin, Kosova Meclisi tarafından kabul edilecek yasayla uyumlu olarak işlev yapması gerektiğini vurgulamıştık.

Kosova'da savaş sonrası olayların tanıyız, daha doğrusu, Lahey Mahkemesi'nin, Kosova enstitüsyonlarına ve mahkûm edilen yurttaşlarına saygı göstermediğine dair gerçeğe tanık olduk. Bize göre bu, Kosova'nın, Lahey Mahkemesi ile işbirliğine ait yasanın olmayışından meydana gelmiştir, öyle ki Kosova yöresi için de, söz konusu mahkeme ile işbirliğe ait Sırp Yasası'nı tanımış oldu, buysa bizim için hala kaldırılmamış ve anlamsız bir şeydir.

Söz konusu yasanın onaylanmasından sonra, bu hassas alandaki durumun olumlu olarak değişeceğine umut etmekteyiz.

Yasayı öneren kişinin, konuyla ilgili Kosova enstitülerine, Meclise ve Hükümete belirli rolü sağlayacak Yasa Tasarısını hazırlama gücünde olmadığını farkettilik.

Meclise sunulmuş olan sözkonusu Yasanın önerilen metninde bu nihayi

rol, Yasa Tasarısı'nın tüm maddelerinde yer alan "yetkili otoriteye" verilmektedir. Bunun için de bu yetkili otoritenin kim olduğu sorusu ortaya çıkmaktadır, yani bu kim olabilir? Kosova Hükümeti mi? UNMIK mi? Sayın Holker mi? yoksa Kosova'nın dışındaki herhangi bir hükümet mi? Bundan ötürü de bu, sözkonusu Yasadaki ilerideki çalışmalarımızda belirlenmelidir. Meclis gurubu olarak bizler, bu Yasayı genelde destekliyoruz, fakat ileride değişirgeler sayesinde Kosova Hükümeti rolünün ve aynı zamanda suçluların enstitüsyonel savunması rolünün belirlenmesi yönünde çaba sarfetmeye çalışacağız.

Yasayla, Lahey Mahkemesiyle işbirliği yapacak taşıyıcının saptanması gereklidir

Ramadan Kelmendi'nin belirttiğine göre, önerilen Yasada, savaş olarak Kosova'da meydana gelen olaylar belirlenmektedir. Bu Yasa Tasarısı'nı hazırlayan çalışma gurubu ve önerilen yasanın değerine saygı göstererek, ileride sadece "yetkili otorite" kelimesinin kullanılması değil, bu Yasayla, Lahey Mahkemesi'yle işbirliği yapacak taşıyıcının saptanması gereklidir. Oysa bu Yasa'nın tüm metninde tekrarlanmakta, Yasa'nın doğallığı ise subjektif kuşkular ile ikircimlikleri taşıyamaz haldedir. Lahey Mahkemesi'yle yapılan işbirliği çeşitli şekillerde gerçekleşmektedir, fakat bu işbirliği Arnavutça, Sırpça ve İngilizce metinlerinde değişik şekilde temsil edilmiştir. Yetkili otoritenin yetkilerinden söz edildiğinde, önerilen Yasa, bu işbirliği için uygun olan önlemleri belirlemiyor, işte bu gibi zayıflık yüzünden Lahey Mahkemesi yeterince örgütlü olmadığını ya da istenilen seviyede olmadığını diyebilir. Yasa Önergesiyle, Kosova Mahkemeleri'nde yürütülen ceza sürecinin ve aynı zamanda belirli suç işleri için Kosova'da cezaya çarptırılan kişilerle ilgili olayların ne zaman Lahey Mahkemesi'ne aktarılacağı koşulları saptanmamıştır. Önerilen Yasa, Laheydeki Ceza Mahkemesi'ne düşen ve suç işlerinden hangisinin oraya aktarılacağına ilişkin suç işleri derecesini ayan olarak belirlemektedir. Düşünceme göre, aktarmayla ilgili

mahkeme kararına karşı ağlaşıda bulunmak için 8 günlük süre oldukça kısa, yanlış ve haksızdır.

Bu Yasayla, aynı suç işleri için Kosova Mahkemesi'nin cezaya çarptırılan bazı kişilerin delil yetersizliği yüzünden serbest bırakıldığı ya da süreci kestirdiği olaylarda nasıl davranılmasının gerektiği şekli saptanmamıştır, işlenen aynı suç için ise Lahey Mahkemesi aktarmayı istemektedir. Lahey Mahkemesi'yle yapılan işbirliğinin şimdiye kadarki pratiğinden başlanarak, bu Yasayla, şüpheli şahısların Kosova'yı terketmeyeceği garantisini de saptanmalıydı.

Önerilen Yasada özellikle, uluslararası adliye mahkemesiyle yapılan işbirliği ya da yasal hükümlerin tanımlanması sırasında ikircimliğin meydana gelmemesi için cezaya çarptırılan kişilerin Lahey Mahkemesi'ne teslim edilmesinin geçici bir süre için ertelenmesi nedenleri saptanmalıdır. Fakat, Lahey Mahkemesi sonucu suçlu görülen kişilerin cezasını Kosova'da çekmesi gerekliliği olaylarında, masrafların kimin tarafından karşılanacağı saptanmalıdır, çünkü Yasada, cezaların gerçekleşmesi şeklinden değil, işbirliği biçiminden söz edilmektedir.

Cezaların uygulanması sırasında, cezaların hafiflenmesi ve suçluların serbest bırakılmasına ilişkin koşullar yerine getirilmektedir. Konuyla ilgili bunun Kosova'nın Lahey Mahkemesi'yle yapacak olan işbirliği sırasında gerçekleşmesi şekli kesinleştirilmelidir.

Lahey Mahkemesi'nin yetkili olduğu savaş cinayetleri için suç davalarıyla uğraşan Kosova'daki hakimlerin de Lahey Mahkemesi hakimlerinin haklarına sahip olmalıdır.

Anayasa düzeni olduğu gibi Kosova yurttaşlarının ulusal ve insani hakları da zoraki bir şekilde çiğnenmiştir

Hydajet Hyseni: Eğer özel temsilcinin bu belgenin taşıyıcısı olması gerekirse, o zaman kendisinin Meclise gelip, konuyla ilgili bilgi vermesi gereklidir. Neden bu yüksek yasa organı sürekli olarak hep ard planda kalıyor?

Kosova ve onun halkı, Antiarnavut siyasetinin saldırı kurbanıydı. Zaman

dönemi sözkonusu iken, Yasayla bu oldukça ayan bir şekilde saptanmamıştır, 1993 yılına ait 827 Rezolusyonu ise 1991 yılından şimdiye kadarki dönemi kapsamaktadır. Düşünceme göre, 1991 dönemi art planda bırakılmamalıdır.

Anayasa düzeni olduğu gibi Kosova yurttaşlarının ulusal ve insani hakları zoraki bir şekilde ve Anayasaya aykırı olarak çiğnenmiştir, bunun için de sözkonusu siyasete karşı yapılan direnme özürü sayılmaktadır. Diğer yandan bu, sadece Kosova'nın eski Anayasasıyla değil, tanınmış uluslararası belgelerle de uyumlu olarak, yurttaş ve Anayasa görevini de oluşturmaktadır. Öyleki, kurtuluş savaşı, hiçbir zaman soykırımlı şoven saldırısıyla kıyaslanamaz.

1244 Rezolusyonu ve Anayasa Çerçevesi'nin kapsanmış olduğu Rambuye belgesiyle ve aynı zamanda önceden sözünü ettiklerimiz esasınca, ceza sürecinin açılmış olduğu özgürlüğe kavuşmak amacıyla savaşı kahramanların affedilmesi ve bununla birlikte savaş tutukluların serbest bırakılması öngörülmüştür.

Sonunda, bizim aramızdaki ilişkilerimize ve aynı zamanda bütün kötülüklerin bize yüklenmesi çabalarına ait olan bir sorum var. Bilindiği gibi birkaç yıl önce, vatansız gençler ve Kosova'daki aydınlar, Kosova'da yaşayan herkes için mutlu bir geleceğin sağlanması doğrultusunda, geçmişe ait tüm anlaşmazlıklar ile kinlerin ortadan kaldırılması amacıyla daha geniş ve güçlü bir hareketin sağlanması çabalarında bulunmuştur. Daha güzel ve mutlu bir geleceğin sağlanması yönünde ulusal barış felsefesini yönetmek, eski çatışmalar ile düşmanlıkları ortadan kaldırmak ve yenilerinin belirmesini engellemek gereklidir. Sadece bu gibi yanaşım, dünyayla da başarılı bir biçimde işbirliği yapmış olacağız.

Smajl Latifi- Bizler hala, merkezi Lahey'de olan eski Yugoslavya'daki Savaş Cinayetleri Mahkemesi'nin, insan adaletinin gerçek ilkelerine dayanan tam bir adaletli enstitü olduğuyla ilgili inandırıcı delillere sahip değiliz. Kosova sözkonusu olduğu sırada, bizler bu mahkemenin taraftar olduğunu haklı olarak saptaya-

biliriz. Sözkonusu Mahkeme'nin çalışmaları temiz politik tutumları kapsadığı ve yapılan cinayetler özgürlük için savaşı çatışmalarla haksız olarak eşit seviyeye getirilmesi pratiği uygulandığı sürece, bizler politik yorumlar yapma hakkına sahibiz. Aynı zamanda bizler, sözkonusu savaş taşıyıcılarını siyah rahleye koyarak, Lahey Mahkemesi'nin bir milletin kurtuluş savaşını "ödüllendirmeye" devam ettiğini de haklı olarak belirtebiliriz. Özgürlük ve kendi milletinin başı başına yönlendirilmesi için savaşılar, Kosova'daki UNMIK Mahkemeleri ve Lahey Mahkemesi tarafından hala kötüye kullanılmakta, hapise atılmakta, mahküm edilmekte ve cezalandırılmaktadır. şunu da belirtmek isterdim ki, Lahey Mahkemesi ile UNMIK Mahkemeleri'nin, iyice tanınan platform esasınca, cinayet ile soykırımı örgütlü ve programlı bir şekilde yapan devleti, hükümeti ve onun yönetici strüktürünü korumaya devam ettiğini delillerle göstermek de zor değildir.

Mevlyde Saraçi- Düşünceme göre Kosova'da, Lahey Mahkemesi ve Kosova'nın yetkili organları tarafından hala araştırılmayan cinayet izleri ile gereken deliller mevcuttur. Diğer yandan Kosova'da hala tüm toplu mezarların açılmadığı ve aynı zamanda araştırılan cesetlerin hala Sırbistan'da bulunduğu ve bu cesetlerin Kosova'ya zaman zaman ve çok az sayıda gönderildiği söylentileri de gerçektir. Öyleki bu, kaybolan kişiler kaderinin gün ışığına çıkmasını bekleyen ailelere karşı cinayetlerin belirli şeklini teşkil etmektedir.

Kosova enstitülerini ileve etmeksizin, Kosova'daki bazı toplu mezarların açıldığını da çok iyi biliyoruz. Bunun için de ben, bu malzemenin kabul edilmesinden yana değilim. Bizler ileride de bu konu hakkında tartışmalı ve sözkonusu Yasa içeriğinin düzelmesi ve aynısının Mecliste onaylanması amacıyla Yönetmenlik esasınca uyarılarımızı yazılı olarak sunmalıyız. Aksi takdirde, kendi tarihinde büyük korkular ile kötülükler yaşayan Kosova halkına karşı borcumuzu hiçbir zaman ödemiş olamayacağız.

Hasan Meta- Düşünceme göre, Lahey Mahkemesi tarafından cezaya çarp-

tırılacak olan yurttaşlarla Kosova enstitülerinin de ilgilenmesi ve aynı zamanda kendi yetkisine düşen sorumluluğu üstlenmesinin gerekli olduğuyla ilgili benden önceki tartışmacıları tamamıyla destekliyorum. Yanı sıra, bu Yasa Tasarısı'nın, öngörülen işleme göre Meclise sunulmasını öneriyorum.

Dragiša Krstović- Lahey Mahkemesi'yle işbirliğinin yapılmasıyla ilgili Yasa Tasarısı dolayısıyla bu kürsü önünde milletvekillerinin konuşmalarını protesto etti. Düşünceme göre, uluslararası enstitü olarak Lahey Mahkemesi'nin bu kadar eleştirilmesi ve milletvekillerinin Lahey Mahkemesi'nin adalet enstitüsü olduğuna inanmaması yerinde değil bence. Lahey Mahkemesi'yle işbirliğinin yapılmasıyla ilgili Yasa getirilmiş olsa da, bu Mecliste genel akit olmayacak Yasanın getirilmesi de yerinde değildir bence. Tam aksine bu Yasa, genel akit olmalı ve diğer ulusal topluluk temsilcilerinin haklarını savunmalıdır. Böyle olmazsa, elbette ki yetkili kişiler bunun onaylanmasını engellemiş olacaktır.

Xhavit Haliti- Kosova Hükümeti tarafından enstitüsyonel olarak bu Yasayı onaylamış olursak da, yine de bu akidin bir şekilde Sayın Holkeri'nin sayesinde gerçekleşecek hüküm olduğu düşüncesindeyim. Fakat, düşünceme göre, UNMIK in Yasal Dairesi ile Sayın Holkeri, Kosovalıların bu Yasanın enstitüsyonlaşmasını istediklerini ve Lahey Mahkemesi'ne gönderilen kişilerin hakları çiğnenmeden duruşmaya çıkmalarının gerekli olduğunu göz önünde bulundurulmalıdır.

Gani Koci- Lahey Mahkemesi'yle işbirliğinin yapılması çerçevesinde Hükümetin, Lahey Mahkemesi'nde cezaya çarptırılanlara hukuki ile finansi yardımın sunulması doğrultusunda Hükümet olarak kendi görev ile sorumluluklarını saptamasını öneriyorum. Bence bu yeni birşey değil, bunun aynısı buna benzer yasaları onaylayan diğer devletlerde de uygulanmıştır. Sözkonusu Yasa, içinde bulunduğumuz yılın 19 şubat tarihinde Meclis toplantısında görüşüldükten sonra, milletvekilleri tarafından oyların çoğunluğuyla onaylandı.

Kosova Meclisi üyeleri Arnavutluk Meclisi üyeleriyle işbirliklerini derinleştiriyor

Draç-Morina-Prizren-Merdare otobanı, Arnavutluk ile Kosova'nın, iktisadi kalkınmalarının eşsiz atardamarını, Arnavutlar'ın entegrasyonunu ve birleşme noktasını ve iki ülke arasında çokyanlı işbirliği olanaklarını oluşturmaktadır

Kosova Meclisi Taşımacılık ile Telekomünikasyon Komisyonu, başkan Edita Tahiri'nin yönetimi altında, Arnavutluk Meclisi Endüstri ve Taşımacılık Komisyonu'nun çağrısı üzere beş günlük Arnavutluk resmi ziyaretinde bulundu. Bu komisyon, Arnavutluk Meclisi ve Hükümeti'nin belirli strüktürleri ile birçok görüşmede bulundu. Komisyon, Arnavutluk Meclisi Başkanı Sn. Servet Pëllumbi, Arnavutluk Meclisi Asbaşkanı Magbule Çeço, Taşımacılık ve Endüstri Bakanı Spartak Poçi, Endüstri ve Taşımacılık Komisyon Başkanı Eduard Alushi ve Komisyon üyeleri, Meclis'in Dış Siyaset Komisyonu Asbaşkanı Besnik Mustafaj, Yollara ait Genel Müdürlüğü Müdürü Encël Caka, Arnavutluk Telekom Genel Müdürü Ferhat Lukaçaj ve Bakanlığa bağlı Telekomünikasyon Departamenti Müdürü Apostol Noti ve Arnavutluk Posta Müdürü Aleksandra Çolaku ile görüştü. Kosova heyeti milletvekilliler Qazim Kabashi, Jusuf Sutaj, Hatixhe Hocxh, Ilmi Ahmeti, Sabri Feyjullahu ve Sahit Krasniçi, Komisyon koordinatörü Advije Morina ve Kosova Meclisi Bütçe Müdürü Jusuf Nikçi bulundu.

İş gecelerinden birinde Arnavutluk Meclisi Başkanı Servet Pëllumbi ile bulunulan görüşme süresinde, sıcak hava içinde, özellikle öncüllüğü olan konular başta olmak üzere her iki ülkenin hayati ulusal konularına değinildi. Sayın Pëllumbi, bu münasebetle, Kosova konusu ve onun en doğru bir şekilde çözümlenmesi, Arnavut enstitüsyonların gündem sırasında önemli yeri olduğunu ileri sürdü ve bu yönde devamlı olarak etkin olduklarını vurguladı. Edita Tahiri, kendi tarafından, Kosova'daki politik süreçlere ve dolayısıyla standartların uygulanması ve ülkenin heryanlı kalkınması

Arnavutluk Meclisi Endüstri ile Taşımacılık Komisyonu üyeleriyle yapılan toplantısından bir görüntü

konusunda Kosova bağımsızlığının kilitsel rolü konusuna değindi. Magbule Çeço ile görüşme süresinde Komisyon, Arnavutluk Meclisi'nin çalışmaları ve strüktürü ve yasama süreçleri ile tanıtıldı. Edita Tahiri, bu münasebetler, yasaların getirilmesi alanında Kosova Meclisi komisyonlarının etkinlikleri ve karşılaşmakta oldukları meşguliyetleri hakkında konuştu. O aynı zamanda, yasama ve yönetim enstitüsyonların denetimi alanlarında etkililiğin ve kalitenin artırılması konusunda Kosova milletvekillerinin birkaç en güncel ödevlerine de işarte etti.

Endüstri ile Taşımacılık Bakanı ile karşılaşma süresinde Spartak Poçi ile görüşme süresinde Kosova Meclisi üyeleri, Bakan Poçi tarafından, yöre ülkeleri ile enfras-trüktür bağlarında Arnavutluğun sahip olduğu öncüllüklerle ve Arnavutlukta yolların, demir yollarının, telekomünikasyon, limanların ve hava yollarının modernleşmesinde Arnavutluğun öncüllükleri ile tanıtıldılar. Draç-Priştine otobanının, sadece Arnavutluk ile Kosova için değil, daha geniş yani bütün yöre için hayati önem taşıdığı ileri sürüldü. Bu otoban, Arnavutluk ile Kosova'nın ekonomik kalkınmalarının, Arnavut entegrasyonu ve yakınlaşmasını, iki ülkenin çokyönlü işbirliği ve karşılıklı bağlılığı için en önemli atardamarını oluşturmaktadır. Tahiri, Kosova'da telekomünikasyon ve taşımacılık alanındaki geleceği başta olmak üzere taşımacılık ve telekomünikasyon alanında Kosova'nın etkinliklerinden konuştu.

Endüstri ve Taşımacılık Komisyonu ile gerçekleşen karşılaşmalarda, her iki komisyonun ortak çıkarına olan alanlarda işbirliğinin yoğunlaştırılmasına özel önem verildi.

Kosova Meclisi üyeleri Bakan Spartak Poçi ile bir arada görüşüyorlar

>>>>

Bu Komisyon başkanı Eduard Alushi, iki komisyon arasında daha sık görüşmelerin yapılması gerektiğini söyledi ve kendilerinin Kosova'yı en kısa bir zamanda ziyaret edeceklerine işaret etti.

Besnik Mustafaj, her seviyede iki ülke arasında işbirliğini derinleştirmek gerektiği ileri sürüldü. Arnavutluk her zaman olduğu gibi bundan böyle de, özellikle gereken amaçların ve geleceğin elde edilmesi amacıyla Avrupa ve dünya entegrasyonlarına doğru Kosova'nın daha da açık olması, dolayısıyla Kosova'nın güncel sorunlarla karşılaşması durumunda onu destekleyecektir.

Arnavutluk Genel Yol Müdürlüğü'nde yapılan karşılaşma süresinde otoban konusu, ilginç odak noktasını oluşturdu. Dolayısıyla, söz konusu otobanın dört yıl içinde tamamlanmasının öngörüldüğü söylendi. Çalışmaların bir bölümü yapılmış durumdadır. Şimdiye kadar, bu projenin safhası için, vergi ve uluslararası kredilerden 30 milyon Euro değerinde para sağlanmıştır.

Telekom Müdürlüğü'nde düzenlenen görüşmede, bağlantının Monako ya da diğer ülke sayesinde alınmasının gerekli olmaması için cep telefonu ve internet amacıyla Arnavutluk-Kosova arasında optik kablo ile donanım projesi hakkında da söz edildi.

O zamana kadar Posta Müdürlüğü'nde, Kosova ile Arnavutluk hizmetlerin atkililiğinin artırılması gerektiğine işaret edildi. Bu karşılaşmalardan başka, Kosova Meclisi Taşımacılık ile Telekomunikasyon Komisyonu, daha bazı etkinliklerde de bulundu. Komisyon, Arnavutluk Meclisi'nin bir oturumuna katıldı, Kruja, Valona ve daha bazı yerleri ziyaret etti.

Komisyonun bu ziyaretinin başarısından, söz konusu ziyaretin gerçekleşmesi yönünde çaba gösteren Kosova'daki Arnavutluk Daire şefi Bashkim Rama'ya özellikle teşekkür etmek istiyoruz.

Celal İlyas

Belgrad siyaseti, Kosova'daki süreçlerde olumsuz yansımakta

Kirli savaş sırasında yaşamış olduğumuz cinayetler ve tecavüzlerden sonra, insanın tolerans olması gerçekten çok zordur, fakat yeni nesillere güzel şeyler yaratmaya borçlu olduğumuz için, ileriye doğru adım atmamız amacıyla güçlü olmalıyız, dedi Flora Brovina.

Avusturya'nın VUS Örgütü tarafından seçilen Avrupa ve Amerika'nın üniversite öğrencileri gurubu, Kosova'ya yapmış oldukları ziyaret çerçevesinde bugün Kosova Meclisi'nin konukuydu. Bu münasebetle onlar, Kosova Meclisi'nin çalışması, Kosova'daki güncel süreçler, Meclis'in strüktürü, karşılaşmış olduğu güçlükler ve yasacılık ile diğer alanlarda elde etmiş oldukları sonuçlar hakkında bilgi edindiler. Bu ziyaret sırasında sözkonusu üniversite öğrencileri gurubu Nekibe Kelmendi, Flora Brovina, Edita Tahiri, Rada Trajkovic, Milorad Todorovic ve Resmije Mumcu'yla görüştü.

Sözkonusu üniversite öğrencileri gurubuyla görüşen milletvekili Flora Brovina, onlara Kosova Kurtuluş Savaşı ve bir halkı soykırımdan kurtarma çabasında bulunan uluslararası topluluğun girişimi hakkında bilgi vermeye çalıştı. Bu savaşı Kosova insanların hayatlarıyla, dünya ise parayla ödemiş oldu. Ne yazık ki savaş yaraları hala açıktır. Çünkü Belgrad'ın Bataynisa toplu mezarlığında hala kayıp Kosovalıların 800 cenazesi bulunmaktadır ve cenazelerin Kosova'ya geri çevrilmesi, dünyanın Belgrad'a yapacağı baskısına ve Sırbistan'ın isteğine bağlıdır. Bunların yanı sıra daha 3.200 kişinin kayıp olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda bizler, savaştaki rolüne önem vermesizin Sırp mensupları sıralarından

Flora Brovina öğrencilerle beraber görülüyor

kayıp olanların kaderini aydınlatmaya da çalıştık. Kirli savaş sırasında yaşamış olduğumuz cinayetler ve tecavüzlerden sonra, insanın tolerans olması gerçekten çok zordur, fakat yeni nesillere güzel şeyler yaratmaya borçlu olduğumuz için, ileriye doğru adım atmamız amacıyla güçlü olmalıyız. Fakat, ne yazık ki burada da Kosova'daki Sırp'ları kendisine göre yönlendiren tekrar Belgrad siyaseti belirivermektedir ve bu siyaset Kosova'daki özelleştirme süreçlerinde olumsuz yansımakta ve tabii ki bu Kosova'nın ilerlemesini engellemektedir. Ama herşeye rağmen bizler, Kosova'da yaşayan tüm toplulukların eşit haklara sahip olması ve Kosova'yı terk etmemesi doğrultusunda üstün çaba sarfettiklerimiz, dedi konuşması sırasında Flora Brovina.

Sırbistan'daki son seçimlerin nasıl karşılandığı sorusuna yanıt veren Brovina, şerh Radikalcileri zaferinin, sadece Sırbistan'ı değil, bütün yöreyi gerileteceğini belirtti. Konuşmasının sonunda Brovina, Sırbistan'ın demokrasileşmesinin herkesin çıkarından olduğunu belirterek, Kosova'nın nihayi statüsü olan bağımsızlığın bu şekilde daha kolay çözümlenebileceğini vurguladı.

MUMCU: Mitroviça Hastane hizmetlerinin bir bölümü, Viçitrın'ın "Şeik Zeit" Hastanesi'ne taşınmaktadır

15 Ocak 2004 tarihinde düzenlenen Kosova Meclisi toplantısında, Kosova Sağlık Bakanı Resmîye Mumcu iki milletvekilinin sorusunu yanıtladı

Mitroviça'daki cerrah bölümünün neden kapatıldığıyla ilgili milletvekili Ramadan Kelmendi tarafından sorulan soruyu yanıtlarken, Bakan Mumcu, bir ay önce Mitroviça'daki Yöresel Hastanesinin, "ASHQ" nin işbirliğiyle ve Bakanlığın desteğiyle, hastane hizmetlerinin bir bölümünün Viçitrın'ın "Şeik Zeit" Hastanesi'ne taşınmasını karara bağladığını belirtti. Bu değişme, Mitroviça'daki ambulans hizmetlerinin normal bir biçimde çalışması için yapılmıştır. Daha başlangıçta böyle bir değişme cerrah bölümüyle başlatılmıştır, daha geçlerde ise transfüzyon bölümünün de oraya taşınması öngörülmektedir. Fakat, bu değişme birkaç nedenden ötürü geçici olarak yapılmıştır. Örneğin, daha iyi çalışma koşullarını sunan objelerin istifade edilmesi, sağlık hizmetindeki uzmansal kadronun angaje edilmesi ve yöredeki yurttaşlar için kaliteli sekonder sağlık bakımının sunulması. Bunun en iyi çözüm olmadığını bilincindeyiz, ama yine de şimdilik bu en iyi çözümlerden biridir.

Bu bölümde, Mitroviça'daki cerrah bölümünün neden kapatıldığıyla ilgili milletvekili Ramadan Kelmendi tarafından sorulan soru yer almıyor. Aynı bölüm normal çalışmaktadır, yöredeki yurttaşlara daha iyi hizmet-

lerin sunulması amacıyla hizmetler, geçici olarak Viçitrın'ın "Şeik Zeit" Hastanesi'ne taşınmıştır.

Konuşmasının devamında Bakan Mumcu, bazı köy ortamlarında doktorlar ile tıp teknisyenlerin neden varolmadığıyla ilgili milletvekili Ismail Kurteşi'nin sorusunu da yanıtlamaya çalıştı. Bununla ilgili Bakan Mumcu, yerel hükümete ait UNMIK in 2000/45 hükmü esasınca ve aynı zamanda 2001 yılının kasım ayında getirilen Anlayışa ait Memorandum esasınca, primer bakımın örgütlenmesi şeklinin belediye sağlık merkezlerinin yetkisinde olduğunu vurguladı. Fakat bu, Sağlık Bakanlığı olarak bizim konuyla ilgili ilgilenmemizin gerekli olmadığı demek değildir. Şunu belirtmem gerekir ki bu, geçmişe ait olan uzmanlaşmanın denetimsiz sağlanmasına bağlıdır. Doktor-yurttaş proporsiyonu elverişli değil ve bunun ortaya atılan soruya büyük etkisi vardır.

Bakanlık olarak bizler bu yönde neler yapmaktayız? Bu günlerde uzmanlaşmayla ilgili administratif yöntem imzalandı ve bu yönetime göre, fakülteyi tamamladıktan sonra her doktorun stajyerlik görevinden sonra en azından bir yıl primer bakımda çalışmasının gerekli olduğu öngörülmektedir, ki bunun iki yönlü önemi vardır, çünkü bunun sayesinde bir yandan sağlık ambulanslarındaki hizmetler yapılmakta, diğer yandan ise genç doktorların yetenekleşmesi sağlanmaktadır.

Livoça'daki ambulans söz edildiğinde, geçenlerde sözkonusu ambulans hizmete verildi ve orada bir tıp teknisyeni her gün, haftada üç kez ise bir doktor çalışacaktır.

Mitroviça, yöresel hastane merkezinden ambulans kentine dönüştü

Milletvekili Ramadan Kelmendi, Sağlık Bakanı Resmîye Mumcu'nun, Mitroviça yöresindeki sağlık durumuyla ilgili ortaya atılan soruları yanıtlamasının oldukça özürü ve

önemli olduğunu değerlendirdi. Fakat, yazılı olarak sunulan sorunun bugün milletvekillerine aynı şekilde sunulmasının kabul edilmez ve özürsüz olduğunu vurguladı. Herşeye rağmen, yurttaşların uygun sağlık korunumuna sahip olması yasal görevini oluşturmaktadır. Fakat, ne yazık ki bunların hepsi Mitroviça'nın tüm sağlık seviyelerinde gerçekleşmiyor. Oysa, Mitroviça'daki sağlık durumu hem çok zor, hem de çok bileşiktir. Yöresel hastane merkezinden Mitroviça, ambulans kentine dönüşmüştür. Yanı sıra endüstri merkezi sayılan Mitroviça bugün, işsizlik oranı yüzde 87,72 oranına ulaşan fakir bir kent sayılmaktadır. İşsizlik yüzünden bura yurttaşlar, partisipasyonu ödemeleri yüzünden sağlık korunumun en küçük hakkından bile yararlanabilecek durumda değiller. Öyleki, bugün Mitroviça yurttaşları, sadece politik değil, sağlık korunumu sorunlarıyla da karşı karşıya gelmektedirler.

Somut olarak, cerrah bölümü ile intenziv hizmetinin Mitroviça Hastanesi'nden Viçitrın Hastanesi'ne aktarılmasıyla, Mitroviça'nın 141.825

>>>>

yurttaşı ve aynı zamanda Sırbça'nın 86.000 yurttaşı artık sağlık korunumuna sahip değiller, çünkü saat 13,00 te başlayan her iş günü ve cumartesi ile pazar günü gibi çalışılmayan günlerde orada hiçbir sağlık yardımı sunulmuyor. Köprü'nün üzerinde, yani köprü'nün kuzeyindeki 1500 metrelik uzaklıkta yöresel hastane bulunmaktadır ve o hastane Sırp tarafından işgal edilmiştir. Oysa sözkonusu hastane için araçlar Meclis tarafından sağlanmıştır. Bizim bilincimiz nerde acaba? O araçları kimler için dağıttık? Yaklaşık 14.000 metre karelik hastane alanı ve hastane içindeki 760 yatak, 6 operasyon salonu ve 9 intenziv bakım odaları kullanılmaz durumundadır. Somut durum da budur işte.

27 Eylül'den itibaren Mitroviça Merkez Bankası binasından UNMIK bayrağı kaldırılmış, yerine Sırbistan bayrağı dalgalanıyor. Oraya hiçbir Arnavut, Rom ya da Haşkali yavaşamıyor. Sadece Sırp. Tüm bunlar büyük sorunlardır. Aslında Bakanlık, bizim finanse ettiğimiz hasatneye sağlık işçilerini geri çevirmek ve dolayısıyla yurttaşlara sağlık korunumunu gerçekleştirmek için tüm politik, administratif ve hukuki önlemleri almakla görevlidir. Bu sorun gerçekten açık kalmıştır.

Her nasılsa Bakanlığın sorunlarını anlıyorum, ancak Mitroviça, çok sayıda sorunlarla ve dolayısıyla sağlık sorunuyla da karşılaşmaktadır. Mitroviça, fakirlerin ve hastaların kenti olmuş ve kendi haklarını gerçekleştirebilme olanağından yoksun kalmıştır. Vıçitrin'daki hastane, Birleşik Emiratar'ın hediyesidir ve onun yönetilmesi kolay değildir.

Yukarıki Livoş köy sağlık ocağı ,6 ay kapalı kaldı

Ismail Kurteshi: bu sorunu bakana aktarırken şöyle demiştik: Kosova'nın birçok köyünde, sağlık ocakları var ise de, doktorlar oraya haftada sadece bir ya da iki defa uğruyorlar. Hatta bazan hiç uğramadıkları da oluyor. Örneğin, Gilan Belediyesi'nin, kentten 3 kilometre uzaklığındaki Yukarıki Livoş köyünde olduğu gibi. Bu yeni sağlık ocağını, geçen yılın Haziran ayında, USAID inşa etmiş ve hizmete verilmişti. Ancak şu anda, 5 aydan sonra da, söylenilere göre, doktor ve tıp teknisyenleri yokluğu yüzünden çalışmaya başlamamıştır. Bana göre bu çeşit sorunlar, Bakanlığımızın da etkinliğini gerektirmektedir. Temel sağlığın belediyelere ait olduğunu biliyorum, ancak bana göre Bakanlık, çok hassas olan bu gibi durumlarda ilgisiz kalmaz. Öyleki, tüm bu olaylara müdahalenin yapılması gerektiğini düşünüyorum. Sağlık ocağı, 6 ay kapalıydı. 15 Ocak'ta, yani 10 gün önce kapılarını açtı, buysa bu konuda ihmalciliğin var olduğunu göstermektedir. Sağlıkta, mütehasızlarla da sorun var, onlar iş zamanlarının büyük bir bölümünü özel bakımevlerinde geçiriyorlar, öyle ki Bakanlığımızın bu konuda daha özenli olmasını dilerdim, çünkü, sağlık, tümümüzün sabır göstermemiz gereken bir alandır, Bakanlığımızın ise bu yönde çalışmalarını daha yoğun olmalıdır.

Kararların alınmasına gençlerin de katılmaları gerek

Doğruyu körükliyerek, antideğerlere "STOP" demek lazım Gençlerin önerileri Kosova Meclisi'nde görüşülecektir

Kosova Gençlik Meclisi temsilcilerinin Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci ile yaptıkları görüşme sırasında anna konuları, Kosova gençlerinin tedirginlikleri, gençlere ait olan gerçek değerlerin sağlanması ile saygılanması ve Kosova Meclisi'nin gençlerin sorunlarına karşı devamlı açık olması oluşturmaktaydı.

Kosova Gençlik Meclisi Başkanı Ervin Ibrahim, Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci'yi, bu organın kurulması nedenleri ve amaçları hakkında bilgilendirirken, Kosova Gençlik Meclisi'nin yapılanması yönündeki çalışmalarını ortaya atıp, bu çalışmaların Kosova Meclisi tarafından desteklenmesini istedi.

"Sizler istediğiniz zaman Meclis'in toplantılarına katılabilirsiniz ve her zaman gençlerin sorunlarıyla ilgili yasacılığın hazırlanmasına katkınızı sunabilir ve karşılaşmış olduğunuz sorunları ortaya atabilirsiniz. Yani sıra, değerli olmayan şeyleri önleyip, gerçekleri ortaya atabilirsiniz ve aynı zamanda üniversitenin ilerlemesi doğrultusunda üstün çaba sarfetmelisiniz", dedi konuşması sırasında Kosova Meclisi Başkanı Nexhat Daci.

Bu görüşmenin sonunda Kosova Gençlik Meclisi temsilcileri, kararların alınmasında katkıda bulunmayı istediklerini belirtip, gençlerin tedirginliklerini Kosova Meclisi'nde Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu sayesinde Kosova Meclisi'ne aktaracaklarına söz verdiler.

İnternette Kosova Meclisi sayfası törenli olarak hizmete verildi

Meclisi çalışmalarının aleni olması, medyalarla daha verimli teması oluşturmaktadır

Kosova Meclisi'nin çalışmalarını uzmansal açıdan takip eden gazetecilerin, AGİT'in Demokratikleşme Departamenti temsilcileri ve Meclis'in önemli sorumlu kişilerinin katılımı ile bugün, Kosova Meclisi Medyalarla İlişkiler Kurma ile Yayınlama Dairesi, Kosova Meclisi'nin internetteki sayfasını törenli bir şekilde hizmete verdi.

Söz konusu sayfada (www.Assembly-Kosova.org) gazeteciler ve ilgilenen herkes, Kosova Meclisi'nin etkinlikleri hakkında haberleri, Meclis yapısı ile ilgili malzemeleri, milletvekillerin kısa özgeçmişi, meclis grupları ve meclis komisyenlerini, ilan edilen yasaları, sayfalar düzenini ve diğer bilgileri bulabileceklerdir. Bu proje, AGİT'in Demokratikleşme Dairesi tarafından finanse edilmiştir, proje taşıyıcısı Dardan Velju olmak üzere, sayfaların teknik hazırlıklarını ve öntaslağını ise "Rota Interactive" gerçekleştirmiştir.

"Trepçe" madencileri Kosova Meclisi'nin büyük salonunu ziyaret ederken görüliyorlar